N°. 229. WOENSDAG 25 SEPTEMBER. A°. 1861.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.... *f* 1.—
Iedere regel meer. - 0.20
Andere Advertentiën per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cent. voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

KENNISGEVING.

Het HOOFD van het GEMEENTEBESTUUR van *ROTTERDAM* brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat door den Heer Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, op den 17den dezer maand is executoir verklaard:

Een Kohier van het Patentregt, bevattende aanslagen in de wijken 11 en 12, dienst 1861—62, behoorende tot de 2de afdeeling dezer Gemeente;

Dat vermeld Kohier ter invordering is gesteld in handen van den Heer Ontvanger, en ieder daarop voorkomende verpligt is, zijnen aanslag op den bij de Wet bepaalden voet te voldoen, en dat heden de termijn van *drie maanden* ingaat, binnen welke de reclames behooren te worden ingediend.

Rotterdam den 23 September 1861.

Het Hoofd van het Gemeentebestuur,
J. F. HOFFMAN.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 23 *september*. — De Zweedsche gezant bij ons Hof, graaf von Platen, die op zijn verzoek uit dat ambt ontslagen is, reisde eergisteren naar Stockholm af. Tot op de benoeming van zijnen opvolger neemt de baron Beck Früs de functiën als zaakgelastigde waar.

— De Warrior, het eerste der groote Engelsche fregatten van welke men gelooft dat zij den kamp met twee of drie der grootste Fransche gepantserde schepen zouden kunnen doorstaan, heeft nu zijnen eersten proeftogt van Greenhithe op den Teems naar Portsmouth gemaakt, welke togt boven alle verwachting goed uitviel, naardien de geschiktheid om het meer dan 180.000 centenaars zware schip te besturen niets te wenschen overliet, terwijl de snelheid, bij slechts gedeeltelijke aanwending van de kracht der machines, 14½ mijl in het uur bedroeg. Daar echter de zee gedurende den proeftogt spiegelglad was, kan men over de zeewaardigheid van het fregat nog geen beslissend oordeel vellen.

— Nog altijd ligt de Great Eastern in de haven van Cork geborgen. De laatste noodlottige vaart van dat reuzenschip wordt als de doodsteek voor de aandeelhouders aangemerkt, naardien men vrij algemeen van oordeel is dat zijne machines, raderen en andere hoofdbestanddeelen te zwak voor zijne groote massa zijn, en het derhalve tegen een hevigen storm in den Atlantischen Oceaan of eenige andere groote zee nooit bestand zou wezen.

— De door eenige Engelsche officieren beproefde poging om door China en Thibet naar Indië door te dringen, is, zoo als door nadere berigten volkomen bevestigd wordt, ten eenenmale mislukt.

— In een vertoog over de jongste maatregelen der Geconfedereerde Staten van Noord-Amerika uit de Economist de meening, hoe aldaar de vreemde dwaling schijnt te heerschen dat men, door het afsnijden van den katoenaanvoer, Frankrijk en Engeland uit zal hongeren, en daardoor die Rijken noodzaken ten behoeve der Geconfedereerde Staten tusschenbeide te komen en de Federale Staten tot het opheffen der blokkade te dwingen. Is dit, zegt de Economist, werkelijk de meening der Zuidelijke Staatslieden, dan pleit het weinig voor hun doorzigt en hunne ondervinding. Er bestaat niet de minste kans dat eenige Mogendheid aan zoodanige vijandelijke daad tegen de Vereenigde Staten denken zou. Engeland is minder afhankelijk van het Zuiden dan dit van Engeland, want zij hebben er meer behoefte aan om te verkoopen dan wij om te koopen. Het ergste wat ons door een lang voortduren der blokkade over kan komen is dat onze fabrieken minder werken, en het is zeer onzeker of de vraag der geheele wereld naar hunne voortbrengselen meer dan drie vierden van het vervaardigde vorderen zou, al hadden wij katoen in overvloed. Aan den anderen kant, als de Zuidelijke Amerikanen niets verkoopen, als zij zelf en hunne vijanden alle ladingen beletten hunne kusten te verlaten, dan zullen zij de tusschen de 40 en 50 millioen ponden sterling derven, die zij nu jaarlijks gemiddeld door den verkoop hunner katoen ontvangen. Hoeveel armoede en ontbering hun staatkundige hartstogt hun toe zal laten te verduren mogen zij zelf beoordeelen, maar zooveel is zeker dat hun stelsel om den oogst aan de Regering te verkoopen of te verpanden hun geene fondsen zal aanbrengen. De planters zullen alleen met beloften tot betaling in schatkistbiljetten voldaan worden, en moge dit ook de grondslag van een nieuwen vorm van papier-circulatie wezen, het zal de wezenlijke hulpbronnen des Lands geenszins verbeteren, want katoen en tabak zullen noch verkocht noch betaald zijn, maar alleen op het grondgebied zelf van de eene hand in de andere zijn overgegaan. Wij blijven dus gelooven, dus eindigt het vertoog, dat, zoodra de Geconfedereerde Staten zullen inzien dat „het Katoen geen Koning is” en dat Frankrijk noch Engeland in het minst voornemens zijn zich in den strijd te mengen, al de voortbrengselen van het Zuiden, zoo snel als zulks veilig en zoo spoedig als zulks noodig is, de rivieren af zullen komen en dat aanzienlijke ladingen er in slagen zullen aan het blokkade-eskader te ontkomen, en wel in juist geëvenredigde hoeveelheden als met den Europeschen prijs der artikelen overeenstemt.

— Van wege de stad Missolonghi (Griekenland) zal op de plaats, waar de stoffelijke overblijfselen van den grooten dichter Lord Byron rusten, te zijner eere een gedenkteeken worden opgerigt.

FRANKRIJK.

PARIJS 23 September.
(*Particuliere Correspondentie.*)

De Moniteur brengt ons heden morgen eindelijk uit de onzekerheid ten opzigte van het bezoek des Konings van Pruissen. Hij meldt dat de Keizer, de Keizerin en de Keizerlijke Prins tegen het einde dezer maand naar Parijs terugkeeren en zich naar Compiègne begeven zullen, om den Koning van Pruissen te ontvangen, die den 6 october aldaar aankomt. Ook spreekt het officieel blad, maar eenigzins raadselachtig, over het bezoek des Konings van Denemarken, als het zegt hoe „het nagenoeg zeker is dat ongeveer tenzelfden tijde een ander Koninklijk bezoek insgelijks te Compiègne plaats zal hebben,” uit welke regelen het schijnt te blijken dat die Koning den Pruissischen Souverein niet te Compiègne ontmoeten zal. Wat de toebereidselen betreft, die te Saint Cloud gemaakt worden, men blijft hier nog altijd volhouden dat zij den Koning der Nederlanden gelden, die den 15 october alhier verwacht zou worden.

Voorts wederspreekt de Moniteur, op grond van Italiaansche bladen, het gerucht wegens het bestaan van een ultimatum, dat den H. Stoel door den Koning van Italië toegezonden zou zijn. Wat de voorstellen betreft, volgens de Indépendance door den heer Ricasoli aan Frankrijks goedkeuring onderworpen, alvorens hij die te Rome kenbaar maakt. dit is, naar men mij verzekert, niets anders dan een bloot verzinsel van het Belgisch blad of zijnen correspondent, en het is niet waar, zoo als het beweert, dat Frankrijk en Italië zich tot het stellen van voorwaarden vereenigen die, zoo zij niet aangenomen wierden, de onverwijlde terugroeping van het Fransche leger ten gevolge hebben zouden.

De zaken zijn zoo ver nog niet gekomen, en de Indépendance volgt alleen het stelsel om dagelijks soortgelijke proefballons op te laten, ten einde de openbare meening te stemmen.

Uit Italië is heden geen nieuws. Men verzekert dat al de artikelen van het handelsverdrag tusschen Frankrijk en Italië, hetwelk de wederzijdsche Regeringen zoo lang heeft bezig gehouden, vastgesteld zijn, en men alleen de terugkomst van den heer Benedetti te Turijn afwacht, om daaraan den vereischten vorm te geven. Dat verdrag, op de breedste grondslagen gevestigd, en hetwelk, onder anderen, de meest volkomen wederkeerigheid ten opzigte van handel en scheepvaart bevatten moet, zou den 1 januarij a. s. in werking komen.

Het landen van den bewusten generaal Borges op de kust van Calabrië wordt nu ten stelligste tegengesproken.

Wat binnenlandsche aangelegenheden aangaat, er wordt sterk van de afschaffing der infanterie van marine gesproken. Voortaan zou men naar onze volkplantingen uit onze linie-regementen genomen compagnien afzenden, en daarin het voorbeeld van Engeland volgen, dat geene afzonderlijke georganiseerde troepen voor de dienst der kolonien en voor die in het Moederland heeft. Al onze volkplantingen zullen dus even als Algerië behandeld worden, waar zich alleen gedetacheerde troepen van het staande leger bevinden.

Heden wil het gerucht dat, in strijd met de bewering van den Courrier du Dimanche, Frankrijk en Engeland Mexico den oorlog niet zullen aandoen, maar de zorg daarvoor aan Spanje overlaten. Alleen een generale staf dier beide Mogendheden zal afgezonden worden, om de bewegingen der Spaansche expeditie gade te slaan.

Gisteren sprak ik u van de zonderlinge maatregelen, door het beheer ten opzigte der dagbladen genomen. Heden bespreekt de Siècle dat onderwerp, en verklaart zich, op schertsenden toon, bereid om op al de bewuste vragen te antwoorden, onder voorwaarde dat de vertrouwelijke mededeelingen wederkeerig zijn en dat de openbare ambtenaren verklaren zullen welke wegen zij hebben doorgeloopen, welke Regeringen zij gediend hebben, en aan welke meeningen zij getrouw zijn gebleven. Dit moge aardig klinken, maar het komt mij voor dat aardigheden in eene zaak van dien aard misplaatst zijn, en liever zou ik gezien hebben dat de Siècle zich aan de zijde dergenen schaarde die van het beheer ophelderingen ten opzigte van deze aanranding der persoonlijke vrijheid verlangen.

Door de dagbladen is van een plan tot belooning der diensten van al de maires in het Keizerrijk gesproken, hoedanig plan van reusachtigen en moeijelijk te verwezenlijken aard voorkomt; maar iets anders ware het de 20 maires van Parijs te beloonen, die niet meer met door kiezers benoemde gemeenteraden. maar met eene door den Keizer ingestelde municipale commissie te doen hebben. Volgens het plan, voor welks echtheid ik u evenwel niet insta, zouden die 20 maires eene met die van onderprefecten bijna gelijk staande stelling erlangen. Er zijn in Frankrijk tusschen de 30 en 35.000 gemeenten, en dus spreekt het van zelf dat de uitvoering van het plan een zeer drukkende last voor het budget zijn zou.

De heer Sarrans de zoon wil een uitgebreid werk over de oorlogen van het eerste Keizerrijk uitgeven, dat in geheel tegenovergestelden geest van het beroemd werk van den heer Thiers zal geschreven zijn. Sommige vrienden des schrijvers hebben hem aangeraden zijnen arbeid merkelijk te bekorten, omdat het grootste gebrek van dat hetwelk hij bestrijdt de groote breedvoerigheid is. Zij meenen dat men reeds partij voor de oorlogen des Keizerrijks trekt door die in al de bijzonderheden te verhalen, en dat de heer Sarrans zijn werk gevoegelijk in twee deelen kan zamenvatten.

— Het dagblad Patrie heeft eene depêche ontvangen, volgens welke de Koning der Nederlanden den 3 october naar Compiègne zal afreizen.

— De markies de Moustier is naar Weenen vertrokken, van waar hij zich direct naar Konstantinopel begeven zal, na zijne brieven van terugroeping te hebben overgereikt.

— Ten gevolge van het opbreken van het kamp van Châlons keeren de troepen die het gevormd hebben naar hunne garnizoensplaatsen weder en zal het terrein den 30 september geheel ontruimd zijn. Door den maarschalk Minister van oorlog is de brigade aangewezen, gedurende den winter met de bewaring van het kamp belast, welke brigade denkelijk uit de 82ste en 103de infanterie regementen bestaan zal.

— Heden avond worden de Grootvorst en Grootvorstin Konstantijn van Rusland te Calais verwacht, om zich naar Engeland te begeven.

— Door den telegraaf verneemt men dat het stoomfregat Eldorado den 19 dezer van Toulon te Alexandria is aangekomen, met den contre-admiraal Bonard, gouverneur en bevelhebber der troepen van de land- en zeemagt in Cochin China, aan boord. Gelijktijdig wordt berigt dat vier onzer oorlogsvaartuigen ter reede van Suez geankerd lagen, namelijk de stoomkorvet Forbin, met welke die contre-admiraal den overtogt maken moet; het transportschip Gironde, dat bestemd is om de Siamesche ambassadeurs naar Bangkok over te brengen, en de stoomtransportschepen Calvados en Européen, die de troepen welke thans te Toulon naar Cochin China worden ingescheept naar Saïgon zullen overbrengen.

— Uit Madrid wordt berigt, dat de nuntius een breve van den Paus heeft ontvangen, waarbij de prelaten gemagtigd worden om de Kerkelijke goederen aan den Staat af te staan tegen onoverdraagbare Staatsschuldbrieven.

Aan de overige berigten uit Spanje wordt nog het volgende ontleend: Het is voldoende gebleken dat een korps van 8000 man naar Cuba gezonden kan worden, zonder dat de dienst in de Spaansche Antilles daardoor zou benadeeld of die bezittingen aan een onverhoedschen aanval blootgesteld zouden zijn; aan aantal soldaten heeft zich als vrijwilligers bij de expeditie naar Cuba aangemeld. De Constitucional verzekert dat de Fransche Regering, om aan de geschillen over de Napelsche archieven een einde te maken, begeert dat zij in handen der Fransche gezanten en consuls gesteld zullen worden. Denkelijk zal de Hertog van Ossuna Spanje bij de krooning des Konings van Pruissen vertegenwoordigen. De uitgaven bij zoodanige groote plegtige gelegenheden zijn doorgaans zeer aanzienlijk, maar men herinnert zich dat de Hertog, tijdens zijne buitengewone zending naar Rusland, geen enkele reaal tot schadevergoeding voor zijne uitgaven heeft willen aannemen, en meent grond te hebben voor de hoop dat hij in het tegenwoordig geval dezelfde edelmoedige zelfopoffering aan den dag zal leggen. Aan het oordeel van het Engelsch Kabinet zou door onze Regering een maatregel onderworpen zijn, krachtens welken, binnen een paar maanden tijds, de Amerikaansche Confederatie als onafhankelijke Natie zou worden erkend.

DUITSCHLAND.

KEULEN 23 *september*. — De manoeuvres der 7de en 8ste Pruissische legerkorpsen in de Rijnprovincie zijn nu geëindigd en de troepen grootendeels naar hunne kantonnementen teruggekeerd. Bij Kabinetsschrijven uit Brühl, van 20 dezer, heeft de Koning den opperpresident der genoemde provincie gemagtigd aan de inwoners der verschillende kreitsen en plaatsen zijnen dank te betuigen voor de goede ontvangst en verpleging, welke de troepen overal, zoowel op de marschen als in de kantonnementen ondervonden hebben, en zijn genoegen over de goede verstandhouding welke, gedurende den geheelen tijd der wapenoefeningen, tusschen de militairen en burgers geheerscht heeft.

— De Grootvorst en de Grootvorstin Konstantijn van Rusland, benevens de Prinses hunne Dochter, reisden gisteren hier door, hielden zich eenigen tijd aan het centraal station op, en hebben des avonds ten half elf ure hunne reis naar Engeland voortgezet.

BRUCHSAL 23 *september*. — Het proces tegen Oskar Becker is heden morgen aangevangen. In zijn tegenwoordig verhoor herriep de aangeklaagde zijne vroegere bekentenis en beweerde alleen een schijnbaren aanslag op het leven des Konings van Pruissen bedoeld te hebben, ten einde daardoor eene zedelijke uitwerking te weeg te brengen. Hij had, zeide hij, niet geweten dat de pistool geladen was, en bij vergissing het reeds te Leipzig geladen pistool, dat hij meende alleen met buskruid geladen te zijn, afgeschoten. Naar zijne bewering had hij zich Orsini en de gevolgen van diens daad ten voorbeeld gesteld. Het is eene eigenaardigheid in Beckers karakter, die men gedurende zijn verblijf alhier reeds meermalen heeft opgemerkt, dat hij een tijd lang halstarrig hetzelfde denkbeeld vasthoudt, en daarna plotseling een ander aangrijpt, eene omstandigheid waarop ook zijn verdediger zich ernstig beroepen zal. Ofschoon hij vroeger nog geenerlei sporen van berouw over zijne schandelijke daad had aan den dag gelegd, zijn laatstelijk toch eenige kenteekenen daarvan waargenomen. Zijne groote zucht tot schrijven heeft in de laatste dagen beteugeld moeten worden, omdat hij daarvan misbruik maakte. De belangstelling in dit regtsgeding is zoo groot dat van alle kanten vreemdelingen toegestroomd zijn, die naauwelijks plaats in de logementen vinden kunnen.

WEENEN 21 *september*. — Eene verdaging der zittingen van den Rijksraad, en wel gedurende verscheiden maanden, wordt langs hoe waarschijnlijker, en het zou de finantiele toestand des Rijks zijn die daartoe dwingt. De gelden der in den aanvang dezes jaars uitgegeven Staatsleening van 30 millioen moeten nagenoeg verbruikt zijn, en met den op 31 december vervallenden laatsten termijn der Lombardijsche oorlogs-schadeloosstelling zijn alle buitengewone inkomsten der schatkist zoo goed als uitgeput, zoodat zij dan uitsluitend op de gewone Staatsinkomsten zal moeten steunen, waaruit echter de uitgaven des te moeijelijker zullen kunnen bestreden worden als in Hongarije en de aangrenzende Landen minder geneigdheid heerscht om de belastingen anders dan gedwongen te betalen.

Van het denkbeeld om den beperkten tot algemeenen Rijksraad te verklaren, ten einde zich door de stemming en waarborg van dezen buitengewone hulpmiddelen te verschaffen, schijnt afgezien te wezen, omdat men dien Raad niet in zijn aanzien wil krenken door de twijfelachtige kans dat zelfs een door hem genomen besluit de gewenschte uitkomsten niet zou opleveren. Om deze redenen wil men dus, altijd volgens gerucht, den Rijksraad liever uiteen doen gaan, dewijl de Minister van finantien de hoop zou voeden, op zijne eigene verantwoordelijkheid en met verwijzing naar eene latere indemniteit van de zijde der vertegenwoordigers des Rijks, het doel eerder te bereiken.

— Uit Venetië meldt de Donau-Zeitung het volgende: „Door eene onbekende hand in de duisternis des avonds onder het venster van een koffijhuis in Campo Marzio nedergelegd, sprong den 10 dezer ten half negen ure een uit papier en ijzerdraad kunstig zamengestelde granaat, met groot gedruisch, en verbrijzelde al de vensterruiten, zonder verdere schade aan te rigten. Een half uur vroeger had zich de Aartshertog Albrecht met zijn gevolg in dat koffijhuis opgehouden, om het vertrek van den spoortrein naar Verona af te wachten.”

Per Telegraaf.

LONDEN 24 September.

De Morning Post berigt omtrent de onderhandelingen tusschen Engeland, Frankrijk en Spanje, betreffende eene tusschenkomst in Mexico, dat geene ontscheping van troepen zal plaats hebben. De geallieerden zullen eene zeemagt naar de golf van Mexico zenden, en de havens blokkeren. De tolregten in Mexico zullen door de consuls der geallieerden geïnd worden. Die consuls zullen voor iedere haven eene internationale commissie vormen. Deze maatregel, welke nog vóór het einde dezes jaars ten uitvoer zal worden gelegd, zal volgehouden worden, tot dat aan alle vorderingen voldaan zal zijn.

PARIJS 24 September.

In eene nota van den heer Boniface in den Constitutionnel wordt de zaak der aan de redacteurs van provinciale dagbladen afgevraagde inlichtingen opgehelderd. De Regering wil namelijk aan eenige uitstekende redacteurs ridderorden verleenen, en zij kon niet verwachten dat hare welwillende instructien zoo verkeerd opgevat en op zoo zonderlinge wijze uitgevoerd zouden worden.

MARSEILLE 24 September.

Er zijn berigten ontvangen van 21 dezer, meldende dat het gerucht betreffende de aftreding van Cialdini wordt tegengesproken. De generaal de Gori is naar Calabrië vertrokken, om de aldaar in het gebergte aanwezige roovers te vervolgen. Bijzonderheden daaromtrent ontbreken.

Uit Rome wordt, onder dagteekening van den 21sten medegedeeld, dat het Corps Diplomatiek niet was uitgenoodigd bij de huwelijksvoltrekking tusschen den zoon van den gewezen Hertog van Toskane met de zuster van Koning Frans. De plegtigheid heeft alleen kerkelijk plaats gehad. De Paus heeft bij die gelegenheid eene rede gehouden, waarin hij de stellingen betreffende het burgerlijk huwelijk heeft wederlegd. Z. H. heeft daarbij tevens de revolutie voorgesteld als strekkende tot boetedoening en den wensch te kennen gegeven dat de verdreven Italiaansche Vorsten op hunne troonen mogen hersteld worden.

Lucatelli, die in der tijd, gelijk gemeld is, bij eene demonstratie ten gunste van Victor Emmanuel een der pauselijke gendarmes heefd gedood, is onthoofd.

De Paus heeft ll. woensdag de koorts gehad, doch is thans hersteld en heeft zijne gewone audientien weder gehouden.

BRUCHSAL 24 September.

De jury heeft Becker schuldig verklaard aan poging tot moord op den Koning van Pruissen en de ontoerekenbaarheid verworpen. Het hof heeft hem tot 20jarige tuchthuisstraf veroordeeld. Hij hoorde de voorlezing van het vonnis glimlagchende aan.

WEENEN 23 September.

De avondbladen melden, dat het gerucht nopens het ontslag van den hofkanselier Forgach veld wint. Graaf Nadasdy zou dien post van de hand gewezen hebben.

TURIJN 23 September.

De mededeelingen van de Pays betrekkelijk Cialdini zijn onnaauwkeurig. De afkondiging der wet op de algemeene binnenlandsche organisatie des Rijks is ophanden, door welke wet de betrekkingen van stadhouder worden afgeschaft. De betrekking van Cialdini zal dan natuurlijk ophouden.

Door de Opinione wordt medegedeeld, dat te Postigliole, nabij Castiglione, een met wapenen en krijgsbehoeften geladen vaartuig in beslag genomen is. Men meent dat zij bestemd waren om in Umbrië te worden ingevoerd voor de eene of andere onderneming tegen de Pauselijke provincien.

NEW-YORK 14 September.

In Westelijk-Virginia heeft eene ontmoeting plaats gehad tusschen de Geconfedereerden, onder bevel van generaal Floyd, en de Bondstroepen, onder generaal Rosencranz. De Geconfedereerden hebben na het gevecht hunne versterkingen verlaten. Er liep een gerucht, doch 't welk bevestiging verdiende, dat Fremont afgezet was, omdat hij door zijne proclamatie de bevoegdheid was te buiten gegaan der wetgevende

magt in Kentucky, door te bevelen, dat de Geconfedereerden het grondgebied van dien Staat moeten verlaten, terwijl hij weigert dat zelfde bevel aan de Bondstroepen te geven; de eersten willen dien Staat niet verlaten.

Prins Napoleon is te Quebec aangekomen. De Geconfedereerden naderen langzaam de linien der bondstroepen in Virginia. Dit bevestigt het vermoeden dat een groote veldslag op handen is.

De schepen der Geconfedereerden zijn in de haven van Cuba toegelaten op denzelfden voet als de schepen der overige Natiën, maar zonder dat hunne nationaliteit erkend is.

De Prins van Joinville is hier aangekomen, en heeft de feestelijke ontvangst, hem van wege het Gouvernement aangeboden, van de hand gewezen.

Te Baltimore hadden talrijke inhechtenisnemingen plaats gehad.

LONDEN 24 September.

Koffij met belangrijken omzet; Plantation Ceylon 74/6 a 79/; Native 65/6 a 68/6. — *Thee* vast. — *Suiker* gedeeltelijk 6 d. hooger; Mauritius 37/6 a 38/. — *Rijst.* Bengaal op 14/6 gehouden. — *Haver.* Russische 20/ a 22/. — *Lijnzaad.* Zwarte Zee 57/6. — *Talk* in loco 47/, oude 45/, Oct./Dec. 47/, Jan./Maart 48/, April/Junij 45/; vaste markt. — *IJzer.* Schotsch 50/6.

LIVERPOOL 24 September.

Van *Katoen* zijn heden 25,000 b. tot ten volle vorige prijzen afgedaan.

NEW-YORK 14 September.

Katoen stil. — *Fondsen* vast; Illinois 66½. — *Koers* op Londen 108¼.

MADRID 23 September.

Spanje 2 pc. 42.70; dito 3 pc. 49.15.

PARIJS 24 September.

Frankrijk 3 pc. 69.45; dito 4½ pc. 96.10. Crediet Mob. 786. Spanje binnenl. 3 pc. 47½.

LONDEN 24 September.

De Gecons. 3 pc. 93⅞. Spanje 2 pc. 42½; dito Amort. 17⅛; dito Cert. 5¼. Mexico 3 pc. 25⅞. Grenada Werk. 17. Venez. 3 pc. 19¾. Ecuador 1 pc. 15⅞.

WEENEN 24 September.

Oostenrijk, Metalliek 5 pc. 67.30; dito Nationale 5 pc. 80.90. Wissel op Londen 135.75.

FRANKFORT 24 September.

Oostenrijk, Metalliek 5 pc. 49⅞; dito Nat. 5 pc. 58.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 24 September.

De Tweede Kamer heeft heden het ontwerp-adres van antwoord op de troonrede aangenomen met 57 tegen 2 stemmen. Tegen de heeren van Eck en Zijlker.

Bij de gevoerde discussien over de verschillende paragrafen werden o. a. door den heer Dullert eenige inlichtingen gevraagd over de bijdragen door de ingezetenen gegeven tot leniging van de rampen van den watersnood. Hij verlangde te weten hoe het met de vergoeding stond en wenschte dat in 't vervolg de leiding van dergelijke zaken van Regeringswege mogt uitgaan. Hiertegen werd echter door verschillende leden gesproken; de Minister van Binnenlandsche Zaken gaf verder eenige inlichtingen en de heer Mijer deelde mede dat de commissie voor de Haagsche loterij ten behoeve van den watersnood de door haar geïnde gelden bij de Nederlandsche Bank had gedeponeerd.

De questie der erkenning van den Koning van Italië werd voorts vrij uitvoerig besproken. De Min. van Buitenlandsche Zaken gaf eenige inlichtingen die in hoofdzaak overeen kwamen met het door hem in de Eerste Kamer gesprokene. Hij gewaagde van eene circulaire, door hem over dit onderwerp uitgevaardigd en zeide dat de Nederlandsche Regering van hare zijde geen aanleiding had gegeven tot de zending van een buitengewonen Italiaanschen gezant. De heer Thorbecke verlangde mededeeling van de gewisselde diplomatieke stukken, hetgeen echter door den Min. werd geweigerd. Een amendement van den heer van Eck om in het adres te lezen: „de erkenning van het Koningrijk Italië zal, hopen wij, daartoe bijdragen," werd met 52 tegen 7 stemmen verworpen en de paragraaf der commissie goedgekeurd.

Omtrent de waterwegen verlangde de heer Thorbecke te weten of in verband met de verandering van gedachten bij de belanghebbenden omtrent de uitvoering van den waterweg van Amsterdam naar zee, ook verandering in de plannen der Regering was gekomen. De Minister van Binnenlandsche Zaken deelde eenige inlichtingen mede, waaruit o. a. bleek dat werkelijk eene wending in de meening der belanghebbenden was ontstaan en de zaak werd onderzocht, terwijl ook eene concessie was aangevraagd.

Op voorstel van den heer van Bosse werd eene kleine wijziging gemaakt in de zinsnede, betreffende den toestand der finantiën.

(*Zie verder het uitvoerig verslag dezer zitting in deze Courant en het Bijvoegsel.*)

Bij de in ons vorig N.° vermelde onderteekenaars van het request van de heeren C. J. Thooft c. s. aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, ter zake van het wetsontwerp tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg van straten enz. voor de regelmatige uitbreiding van Rotterdam, had ook moeten worden opgenomen de heer C. G. Kolff, die het origineel mede onderteekend heeft.

Het heeft Z. M. behaagd, met wijziging van HDs. besluit, dd. 18 februarij ll., houdende toekenning van belooningen aan hen, die zich bij de expeditie in de Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo hebben onderscheiden, alsnog te benoemen tot ridder der 4de kl. van de Militaire Willems-orde, A. van der Velde, thans 2de ziekenoppasser aan boord van 's Rijks schroefstoomschip Samarang, in Nederlandsch-Indië, vroeger matroos der 3de kl. op 's Rijks stoomschip Montrado, mede in die gewesten.

Z. M. heeft aan den 2den luit.-kwartierm. J. J. Simons, van het 5de reg. inf., op zijn verzoek, eervol ontslag verleend, en in diens plaats benoemd den serg. A. J. B. Siegelaar, van het reg. grenadiers en jagers; — bij het personeel van de militaire vétérinaire dienst benoemd: tot paarden-artsen bij het 5de reg. drag., 1ste kl. (naar ouderdom van rang), den paarden-arts der 2de kl. J. E. C. Schook, van het korps; 2de kl., den paarden-arts der 3de kl. J. L. N. Weissenbruch, mede van het korps, en 3de kl., den kweekeling bij 's Rijks vee-artsenijschool J. J. Hinze.

Z. M. heeft den heer mr. W. Wijnaendts, op zijn verzoek, eervol ontslagen als burgemeester der gemeente Hillegom, en pensioen verleend aan den heer W. W. van Rijsoort, controleur voor de comptabiliteit enz. te Rotterdam.

In aanmerking nemende, dat de Staatscommissie, ingesteld bij Zr. Ms. besluit van 5 september 1855 (Staatsblad n.° 118), tot het opsporen en overwegen van de oorzaken, den invloed en de middelen tot bedwang van de circulatie van vreemde muntspecien hier te Lande, en het voorstellen van maatregelen te dier zake, zoo door haar, onder dagteekening van 8 mei 1856, uitgebragt verslag, als door latere mededeelingen en adviezen, aan het oogmerk harer instelling heeft beantwoord, is de voormelde Staatscommissie bij Zr. Ms. besluit van 6 dezer (Staatsbl. n.° 80) ontbonden, onder betuiging aan haren voorzitter, hare leden en haren secretaris, van Zr. Ms. dank voor het belangrijk licht door hen over het onderwerp verspreid, en voor de dienst daarmede aan Z. M. en den Lande bewezen.

Het Staatsblad n.° 82 bevat een Koninklijk besluit van den 11 dezer, houdende wijziging in de heerbaan, loopende van de Hannoversche grenzen naar Bourtange.

Bij beschikking van den Minister van Binnenl. Zaken is aan W. van Deuren Jr., te Nijmegen, tot wederopzegging, vergunning verleend voor eene stoombootdienst tot vervoer van reizigers, goederen en vee tusschen Arnhem en Schiedam en tusschenplaatsen.

De Minister van Finantien heeft bekend gemaakt, dat den 23 dezer aan het lokaal van zijn departement, in een ongeteekenden brief, is bezorgd eene som van *f* 125, bestemd tot eene bate voor 's Rijks schatkist.

De Minister van Marine heeft ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat, op dingsdag 15 october aanstaande, aan het lokaal van het Departement van Marine te 's Gravenhage, bij inschrijving in één perceel onder nadere goedkeuring zal worden aanbesteed; het bouwen en leveren van twee loodsrinkelaars, met beschieting, mastgestel, tuig en zeilen.

Bij Koninklijk besluit van 2 september jl., n.° 57, is goedgekeurd de door de Staten der provincie Zuidholland, in hunne vergadering van 12 julij 1861, vastgestelde begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor de dienst van 1862.

Bij besluit van 24 maart ll. is door Z. M., ter erkenning van uitstekende daden, bij den jongsten watersnood verrigt, een eereteeken ingesteld, bestaande: 1°, in eene medaille in zilver of in brons, houdende aan de voorzijde Zr. Ms. borstbeeld, met het omschrift: *Willem III Koning der Ned. G. H. V. L.;* en aan de keerzijde, met het omschrift: *Watersnood van* 1861, een oranje- en lauriertak, van onder met elkander door een lint verbonden, omvattende een perkament, waarboven de Koninklijke kroon, en voorzien van het opschrift: *de Koning aan*.....; 2°, in eene barret in zilver of in brons, voorstellende een eiken tak, omslingerd door een lint, waarop de woorden *Watersnood van* 1861 zijn gegraveerd. De medaille wordt verleend aan hen, die zich bij den jongsten watersnood bijzonder hebben onderscheiden, om aan een oranjelint op de linkerborst te worden gedragen. De barret wordt toegekend aan hen, die reeds vroeger met de medaille, ingesteld bij Zr. Ms. besluit van 31 maart 1855, zijn begiftigd en zich op nieuw bij den jongsten watersnood loffelijk hebben onderscheiden, en zal gedragen worden op de linkerborst door middel van een oranjelint boven de door Z. M. vroeger verleende medaille. De barret en het lint mogen niet zonder de medaille worden gedragen.

In ons vorig N°. hebben wij nu bereids medegedeeld, aan wie bij Koninklijk besluit van 21 dezer de zilveren of bronzen barret of de zilveren medaille is verleend. Wij laten hier nu nog volgen aan wie de bronzen medaille, ingesteld bij Zr. Ms. van 24 maart ll., is toegekend, te weten aan: A. Arts, te Ravenstein; G. van Alphen, te Oss; A. van Altena, te Megen; H. Augustinus, te Echteld; G. van den Anker Sr., te Driel; L. van den Anker, te Driel; H. Arts, te Horssen; M. van Andel, te Loevestein; J. M. van Aken, te Loevestein; J. van Andel, te Gorinchem; C. H. Berail, te St. Michiels-Gestel; H. A. Bijvoet, te 's Hertogenbosch; A. van den Boogaard, te Bokhoven; T. van Bokhoven, te Herpt; J. T. de Bruin, te Ravenstein; W. Boshart, te Dieden; J. Boeijen, te Berghem; ... Ballegooy, te Lithoijen; N. ten Bosch, te Tiel; W. den Boestert, te Neerijnen; M. T. Boonzajer, te Gorinchem; J. Bijl, te Herwijnen; P. Beem, te Echteld; G. Bonink, te Druten; T. Boschman, te Beuningen; J. D. Belmer, te Zalt-Bommel; J. Buggerman, te Driel; T. G. Boerkamp, te Horssen; W. van den Bosch, te Zalt-Bommel; J. Bosch, te Hasselt; H. Berendts, te Westervoort; G. L. Bisschop, te Wijchen; A. G. W. Boll, te Gorinchem; G. baron van der Duyn van Maasdam, te 's Hertogenbosch; Andreas Hubert Driessen, te Megen; Adrianus Hubertus Driessen, te Megen; J. A. Driessen; P. F. Dijckmeester, te Tiel; J. van Driel, te Dodewaard; J. C. Delno, te Druten; N. Delno, te Druten; A. van Deursen, te Dreumel; J. Derks, te Wijchen; W. A. Elgers, te Ravenstein; J. van Engelen, te Empel; H. W. van Everdingen, te Tiel; W. van Eldik, te Echteld; B. J. van Eldik sr., te Ochten; dr. C. van Es van den Andel, te Gorinchem; J. E. van der Elst, te Hurwenen; A. Eeuwijk, te Brakel; J. Fisscher, te Hedel; Johannes Gerrits, te Druten; Jan Gerrits, te Druten; R. Gelsing, te Zalt-Bommel; G. A. van de Garde Az, te Zalt-Bommel; H. van Groeningen, te Driel; H. de Graaf, te Alblasserdam; J. Groenenveld, te Hardinxveld; J. Gerrits, te Limburg; N. van den Heuvel, te Berghem; W. van 't Hooft, te Lith; A. van Heukelum, te Haaften; G. de Hartog, te Valburg; C. B. Hiebendaal, te Appeltern; S. M. Hoogerzijl, te Zalt-Bommel; C. de Hoog, te Hedel; J. van den Heuvel, te Hedel, C. Hooykaas, te Zuilichem; W. van Herpen, te Rossum; H. de Hoog, te Giessendam; W. Hill, te Millingen; J. Hoitz, te Niederdollendor; bij Konigswinter; jhr. M. B. W. de Jonge van Zwijnsbergen, te 's Hertogenbosch; J. de Jong, te Horssen; A. Janssen, te Alphen; W. van Krey, te Lith; G; M. J. Kolff, te Deil; G. van Kessel, te Leeuwen. J. E. de Koning, te Well; A. van Kessel, te Dreumel; C. Kozijn, te Zalt-Bommel; W. Krul, te Dordrecht; G. J. van Kessel, te Leeuwen; G. Kievits, te Leeuwen; H. van Kooy, te Brakel; mr. A. F. X. Luyben, te 's Hertogenbosch; A. van Lanschot, te 's Hertogenbosch; J. Lorskens, te Herpen; C. P. Lenshoek, te Kerkwijk; jhr. mr. E. J. P. van Meeuwen, te 's Hertogenbosch; P. Mensert, te Werkendam; C. H. S. Mallee, te 's Hertogenbosch; J. van der Molen, te Grave; P. Meijers, te Berchem; L. Megens, te Berchem; R. van der Mazen Rogier, te Megen; T. Maas, te Empel; G. Murman, te Geldermalsen; L. van Maaren, te Herwijnen; W. Melgers, te Oud-Zevenaar; B. van Merkesteyn, te Ochten; L. Mol, te Hedel; J. Nienhuis, te Ravenstein; jhr. F. G. M. van Nispen tot Sevenaer, te Horssen; jhr. R. A. van Nispen tot Sevenaer, te Zevenaer; J. T. van Ommeren, te Ravensteyn; C. van Osch, te Driel; S. van Ojen, te Ewijk; ... Ouwerkerk, te Vuren; mr. P. J. J. Hollingerus Pijpers, te 's Hertogenbosch; W. Ploegmakers, te Berchem; A. Peters, te Lithoijen; M. Prosman, te Lith; F. Putters, te Huissen; mr. P. C. van der Pant, te Ammerzoden; J. H. van der Pant, te Ammerzoden; D. Prosman, te Lith; W. F. Pot, te Hedel; H. van de Poll, te Rossum; L. H. Rouppe van der Voort, te 's Hertogenbosch; G. Rijken, te Ravenstein; J. A. Rijpperda, te Megen; W. M. Ringelenstein, te Echteld; H. D. van Riemsdijk; mr. J. R. E. Uitermark Rietveld, te Gorinchem; E. Reinst, te Oss; mr. N. F. Sassen, te 's Hertogenbosch; mr. J. N. G. Sassen, te 's Hertogenbosch; J. Sengers, te Megen; J. Schoffels, te Megen; N. Spillenaar, te Waardenburg; G. Spruytenburg, te Dreumel; C. Sonnevelt, te Hedel; K. Sterrenberg, te Oss; mr. R. Twiss, te 's Hertogenbosch; M. van Thiel, te Empel; T. Tromp, te Druten; J. Terwindt Az., te Pannerden; W. E. Till, te Brakel; G. van Thiel, te Rossum; B. Tonissen, te Leeuwen; H. L. J. Teeuwissen, te Wijchen; L. Verstegen, te Herpen; W. van Vugt, te Oss; F. Vermeulen, te Druten; C. van Dalen Vervoorn, te Brakel; A. Versfelt, te Driel; G. Versfelt, te Driel; A. T. Visser, te Gorinchem; P. D. van Veen, te Gameren; M. Verbeek Gzn., te Nieuwaal; G. Verbeek Gzn., te Nieuwaal; H. Verbeek Gzn., te Nieuwaal, D. Vos J. Mzn., te Nederhemert; D. J. Versteegh, te Waardenburg; W. L. van de Wakker, te 's Hertogenbosch; R. N. Walter, te Grave; J. van Wijk, te Berchem; F. J. van de Wakker, te 's Hertogenbosch; J. van de Water, te Hedikhuizen; F. van de Werd, te Leeuwen; J. van der Wielen, te Druten; C. J. Wassing, te Oudzevenaar; J. G. Weyers, te Zevenaer; G. van der Wielen, te Beuningen; G. van Wichen, te Dreumel; D. Wilhelm, te Loevestein; J. van Zuylen, te Herpen; J. van Zoest, te Lith; Aart van Zoest, te Lith; Andries van Zoest, te Lith; L. van Zandwijk Az., te Herwijnen, en J. H. van Zutphen, in Limburg.

BRIELLE 23 *september*. — De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft tot conrector aan het gymnasium alhier benoemd den heer Montijn, kandidaat in de letteren.

DELFT 24 *september*. — Den 16 october zal het examen aanvangen van de kandidaten voor surnumerair bij het korps ingenieurs van den waterstaat: voor de twee vacatures hebben zich zeven kandidaten aangemeld. Leden der commissie zijn de inspecteur van den waterstaat Fijnje van Salverda, voorzitter; de hoogleeraar Rijke; de kapitein Delprat; de hoofdingenieur Storm Buysing, en de ingenieurs Caland, Lebret en de Bruyn Cops.

'S GRAVENHAGE 24 *september*. — Gisteren middag heeft monseigneur Vecchiotti aan den graaf von Königsmarck, een afscheids-diner aangeboden, dat ook door de leden van het Corps Diplomatiek werd bijgewoond.

— De heer J. W. S. May, Nederl. vice-consul te Liverpool, is uit de residentie derwaarts vertrokken.

— De Russische generaal Popoff en zijne familie zullen deze week de residentie verlaten en naar Rusland terugkeeren.

— De heer Trezals, gezantschaps-secretaris te Parijs, en de heer J. Prunelle, chef van de comptabiliteit te Montpellier, zijn in de residentie aangekomen en aan het hôtel de Oude Doelen afgestapt.

— De Hooge Raad der Nederlanden heeft bij arrest van heden verworpen de voorzieningen in cassatie, ingesteld 1°, door A. Nolbart, arbeider te Ooltgensplaat, tegen een arrest van het Hof in Zuid-Holland, waarbij hij is veroordeeld tot 15 jaren tuchthuisstraf ter zake van poging tot moord op den openbaren weg, gevolgd door diefstal; en 2°, door A. Smijting, tegen een arrest van het Hof in Gelderland, waarbij zij wegens diefstal bij nacht in een bewoond huis is veroordeeld tot één jaar gevangenisstraf.

— Heden heeft bij de Arrondissements-Regtbank alhier (burgerlijke kamer) de heer H. P. Annokkée, nieuw benoemd deurwaarder bij die Regtbank, den bij de wet gevorderden ambtseed afgelegd.

AMSTERDAM 24 *september*. — De jury voor de thans afgeloopene tentoonstelling van schilderijen te Amiens heeft aan de Nederlandsche kunstschilders H. Koekkoek, L. Meijer, H. J. Scholten, W. Verschuur en A. Waldorp, van wien, onder meerdere, kunstwerken op die tentoonstelling prijkten, eerediploma's toegekend. Verder heeft de heer G. de Vries Jz. alhier, daar de eere-diploma's te Parijs moeten worden in ontvangst genomen, zich bereid verklaard ze door zijnen correspondent aldaar te doen ontvangen en herwaarts opzenden.

NIEUWE DIEP 22 *september*. — Gisteren is hier binnengekomen uit de Oostzee de Engelsche schooner Constance, kapitein J. Thorner. Deze schooner trekt door vluggen bouw en ongemeene sierlijkheid de bewondering van kenners en nieuwsgierigen tot zich. Het is geheel voor pleiziervaartuig ingerigt en bevat ruime en sierlijke, maar bovenal weelderig gemeubeleerde kajuiten. De eigenaar, een Engelschman, reist reeds gedurende een half jaar met dit jagt en heeft aanvankelijk Zweden, Denemarken en Noorwegen bezocht. Zijn plan was om met dit vaartuig, binnendoor, Amsterdam en Rotterdam te bezoeken, waaromtrent ten opzigte van den diepgang van dit vaartuig eenige bezwaren in den weg zijn gekomen, zoodat men bij gunstige gelegenheid weder van hier in zee denkt te steken. Het is bemand met uitgezochte, uitmuntende varensgezellen, die er zeer goed uitzien en netjes zijn uitgemonsterd. (A. C.)

UTRECHT 24 *september*. — Zoo als reeds gemeld is zullen de miliciens der ligting van 1860 bij de inf., de vesting-artillerie, het korps pontonniers en het bataillon mineurs en sappeurs welke *niet* voor de ontbrekende vrijwilligers onder de wapenen moeten blijven, op den 1sten der volgende maand met onbepaald verlof huiswaarts keeren, zijnde door het Departement van Oorlog bepaald geworden, dat er bovendien op gemelden datum van elk bataillon inf. nog 10 miliciens meerder met groot verlof zullen worden gezonden, welke reeds waren gedesigneerd tot aanvulling van ontbrekende vrijwilligers.

— Gisteren was de St. Michiels paardenmarkt alhier, in weerwil van het minder gunstige weder, vrij levendig. Er waren 436 paarden aangebragt en er was veel handel.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Dingsdag 24 September.

De heeren van Wintershoven en Hoekwater hebben schriftelijk kennis gegeven dat zij wegens ongesteldheid de zitting niet konden bijwonen.

Aan de orde is de beraadslaging over

het Ontwerp van Adres op de Troonrede.

Het eerst komt in overweging de algemeene strekking van het adres. Deze wordt goedgekeurd zonder beraadslaging; waarna in behandeling worden genomen de afzonderlijke paragraphen.

§ 1 wordt zonder discussie aangenomen.

§ 2. „Zware rampen door ijsgang en overstrooming troffen eenige provincien. Dankbaar erkennen wij de uitstekende hulpvaardigheid, daarbij zoowel door vreemdeling als landgenoot aan den dag gelegd. Het voorbeeld door Uwe Majesteit gegeven, heeft daartoe niet weinig bijgedragen, en de edele zelfopoffering, door Haar betoond bij het bezoeken der geteisterde streken, heeft allerwege een gevoel van erkentelijkheid ingeboezemd. De band tusschen Vorst en Volk is daardoor, zoo mogelijk, nog versterkt geworden."

De heer *Dullert* wenscht niet de § te bestrijden, maar vraagt enkele inlichtingen aan de Regering omtrent het gebruik der giften voor den watersnood. Het is toch bekend dat die giften waren vele en velerlei. Men had algemeene collecte, afzonderlijke inzamelingen, bijzondere commissien en giften van het buitenland. Nu wenschte hij het navolgende te vragen: 1°, of de gelden, door particulieren verzameld, in handen der Regering zijn gekomen; 2°, hoe ver men gevorderd met de vergoeding van schade; 3°, of er niet, even als in 1855, als alles is afgeloopen eene algemeene verantwoording zal worden gedaan.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken*, de heer *van Heemstra*, is bereid deze vragen te beantwoorden. Wat de *eerste* betreft zegt hij, is het bekend dat zich in bijna alle oorden van ons Vaderland, bij het vernemen der groote rampen, allerwege commissien hebben gevormd om inzamelingen te doen. Op verschillende plaatsen hebben de commissien zelve in de behoeften voorzien; enkele hebben de gelden aan de Regering gezonden en die enkele zijn door de Regering vermeld. Maar door het meerendeel, en vooral in de grootere steden, werd dat niet gedaan; zij hebben zelve de gelden beheerd, en de Regering heeft gemeend zich in die zuiver particuliere administratie niet te moeten mengen als betreffende zuiver particuliere liefdadigheid. Sommige commissien hebben verantwoording aan de Regering gedaan: het meerendeel echter niet en de Regering heeft die ook niet gevraagd. De Minister gelooft dat er enkele zijn die overschotten hebben; maar de Regering weet niet wat zij voornemens zijn daarmede te doen, en acht zich ook niet bevoegd er naar te vragen. Hetzelfde kan gezegd worden omtrent de commissie voor de verloting in de residentie. Die commissie heeft ook nog de opbrengst der verloting onder haar beheer, doch heeft aangeboden om zoo noodig in de geleden schade te gemoet te komen.

Op de *tweede* vraag antwoordt de Minister dat, even als in 1855 eene commissie benoemd is uit leden der Gedeputeerde Staten van Gelderland, Noordbrabant en Limburg, grootendeels op dezelfde grondslagen als toenmaals, en dat die commissie zich onledig heeft gehouden met het constateren der schade en met voordragten tot vergoeding. De Regering heeft reeds op een gedeelte der voorstellen beschikt en later heeft de Regering alle schadevergoeding uitgekeerd welke de commissie voorstelde. De zaak is *bijna* afgeloopen; hier en daar is eenige schade eerst later bekend geraakt, doch dit betreft kleine gedeelten; grootendeels kan men de zaak als afgeloopen beschouwen. Bij de verdeeling is wel degelijk in aanmerking gekomen wat reeds door de bijzondere commissien was verstrekt. Als men den omvang der bemoeijingen in aanmerking neemt, dan meent de Minister dat het onderzoek zoo spoedig is volbragt als de aard der zaak slechts toeliet. De gelden zijn genoegzaam geweest om alle schade, tot dusver opgegeven, te vergoeden; zelfs is er nog eenig overschot, of dit voldoende zal zijn om later bekend te worden schade te vergoeden, weet men nog niet.

Wat de *derde* vraag aangaat, verklaart de Minister dat de Regering bepaald voornemens is geweest de zaak met de meest mogelijke openbaarheid te behandelen; zij zou zich niet verantwoord rekenen, indien zij daaraan niet de meest volmaakte openbaarheid gaf. Zoodra alles is afgeloopen zal onmiddellijk eene openbare verantwoording in de Staats-Courant verschijnen.

De heer *Dullert* acht zich nog niet voldoende ingelicht ten opzigte der bijzondere commissien. Hij vraagt nu bepaaldelijk, wat betreft de commissie der loterij in de residentie, waar het mandaat dier commissie is, om de gelden der verloting onder zich te houden. Hij acht het wenschelijk dat de Regering bepaalde regelen van beheer over die gelden mogt vaststellen, voor het geval dat er onverhoopt weder ongelukken mogten plaats hebben.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* herhaalt dat de gelden, buiten inmenging der Regering bijeenverzameld, onder geen voorwendsel onder het beheer der Regering kunnen worden gebragt. Hij weet niet welke magt de Regering heeft om zich daarin te mengen, en vraagt bovendien of het niet doodend voor de particuliere liefdadigheid zou zijn, indien de Regering zich daarmede inliet. Het eenige wat de Regering gedaan heeft was de algemeene collecte, dit was eene officiële handeling, daarop hebben velen gelden bij de Regering gestort, maar op al die andere commissien kon de Regering geen toezigt of administratie hebben.

De heer *Mackay* waarschuwt tegen den mogelijken verkeerden indruk die uit de opmerkingen van den heer Dullert konden ontstaan, den indruk alsof die commissien in den blinde zouden hebben rondgetast. Hij ontkent dit. De giften hadden eene bepaalde strekking, b. v. voor het land van Maas en Waal, voor den Bommelerwaard, voor den Tielerwaard enz., en werden dan ook overeenkomstig die bestemming uitgegeven. Hij heeft die commissien zien werken, en kan verzekeren dat dit met de uiterste zorg geschiedde. Alles was zuivere particuliere liefdadigheid. De Regering moet daar buiten blijven; spreker wil hopen dat wij bewaard zullen blijven voor Gouvernements-weldadigheid.

De heer *Dirks* merkt op hoe de strekking der vragen van den heer Dullert is, dat de overgeschoten gelden der collecten en bijdragen zonder contrôle zouden blijven, en dat deze vragen dus wantrouwen verraden. Hij moet antwoorden dat die commissien zich geheel vrijwillig hebben opgeworpen, en de giften vrijwillig geschied zijn. Vroeger in den choleratijd hebben zich ook commissien gevormd, en toen ook zijn er belangrijke overschotten geweest, welke bij die commissien verbleven zijn en weder tot liefdadige doeleinden zijn besteed.

De heer *Mijer* kan als lid der commissie voor de tentoonstelling in de residentie eenige opheldering geven over de bestemming der gelden en het beheer der commissie. Hij stelt op den voorgrond dat de verloting niet gestrekt heeft om te voorzien in de behoeften van het oogenblik, maar in die welke zoude blijken na het constateren van de schade in 't algemeen. Zij is met den Minister van Binnenl. Zaken in correspondentie getreden over de bestemming der gelden nadat de schade zou zijn opgemaakt. De commissie heeft al de gelden gedeponeerd bij de Nederlandsche Bank, en zal van al hare verrigtingen verslag geven in de Staatscourant, indien de Minister dit inwilligt, maar nog is het eindantwoord van den Minister van Binnenl. Zaken niet ontvangen omtrent de bestemming der gelden.

Naar aanleiding van eene opmerking door den heer *van Nispen*, zegt de heer *Dullert*, dat geen denkbeeld van wantrouwen hoegenaamd hem geleid heeft tot zijne vragen. Hij is ook niet van oordeel om de particuliere liefdadigheid te fnuiken, maar wenschte dat, wanneer alles afgeloopen is, het overschot onder behoorlijk beheer worde gebragt, zoowel de vruchten der particuliere liefdadigheid als het bijeengebragte door de Regering.

§ 2 wordt hierop goedgekeurd.

(*Zie het vervolg in het Bijvoegsel.*)

Kunstnieuws.

ROTTERDAMSCHE SCHOUWBURG.

Hoogduitsche Opera.

De voorstelling van Kreutzer's *Nachtlager in Granada* op ll. woensdag is over 't algemeen zeer gelukkig geslaagd, hetgeen reeds daaruit kon blijken dat, hoezeer het stuk van gebrek aan handeling en hier en daar van gerektheid niet is vrij te pleiten, het bij deze opvoering echter de hoorders blijkbaar van het begin tot het einde bleef boeijen. Zoowel de solisten als koren en orchest werkten meestal tot een goed ensemble mede. De heer Duschnitz heeft de partij van den Prins Regent zeer goed voorgedragen. Zijn geluid was en bleef steeds fraai en gelijkmatig, zijn zang beschaafd, smaakvol en goed genuanceerd. Wij gelooven te mogen zeggen dat hij thans vrij algemeen en teregt een gunstigen indruk heeft gemaakt. In hoeverre hij in meer kracht eischende partijen zal kunnen voldoen, durven wij nog niet met zekerheid beslissen.

Mejufvrouw Frey heeft zich als Gabrielle insgelijks regt verdienstelijk gekweten. De heer Dalfi (Gomez) werkte bepaaldelijk in de ensemble-stukken vrij gelukkig. Op enkele punten, waar hij zijn ijver niet genoeg meester was, overdreef hij de kracht van zijn geluid, waardoor de qualiteit en intonatien minder onberispelijk werden. Het slot-trio van genoemde hoofdpersonen slaagde zeer goed. Op de terugroeping die het uitlokte verschenen mej. Frey en de heer Duschnitz ten tooneele. De drie herders, de heeren Abiger, Beyer en Wolf, alsmede het koor en orchest werkten zeer goed. Enkele attaques van het koor zullen door meerdere zamenwerking nog aan zekerheid en zuiverheid kunnen winnen. De ouverture werd met entrain gespeeld en lokte een warm applaudissement uit. Evenzoo de viool-solo (bij de baryton-aria) in het derde bedrijf, die door den heer Rappoldi met fraaijen toon uitmuntend werd voorgedragen.

De digtbezette schouwburgzaal getuigde ll. zaturdag dat de *Martha* nog steeds tot de geliefkoosde opera's behoort, die dan ook van de beste herinneringen uit het vorige saizoen heeft achtergelaten, zóó zelfs dat ze alligt gevaarlijk kon worden voor het tegenwoordige. Des te meer genoegen doet het ons een welverdiend succès te kunnen constateren. Zelfs ofschoon men ook nu nog het genoegen moest missen den heer Dalle Aste te zien optreden en hem op, wij durven wel zeggen onnavolgbare wijze, de rol van Plumkett te zien vervullen leverde de uitvoering een uitmuntend, goed ineensluitend geheel op.

Mevrouw Zademack Doria zong de partij van de lady (Martha) uitstekend fraai. Zoo als bij elke vorige gelegenheid dat wij haar zagen optreden had zij hare rol volkomen in hare magt en bleek haar heerlijk rond en vol geluid ook nu weder beschaafd en gevormd te zijn op eene wijze die haar alle moeijelijkheden zonder inspanning doet te boven komen, waardoor zij aan elke nuance en schoonheid regt doet wedervaren. Het lied van de Roos werd door haar regt kunstig gezongen, terwijl de aria in het begin van het vierde bedrijf mede tot de vele schitterende lichtpunten van haren zang behoorde.

Mej. Günther stond haar als Nancy (Julia) hoogst gelukkig ter zijde. Welk een fijn beschaafde zang, welk eene innemende, — wij mogten wel schrijven hoogst fashionable voordragt. Om haren hoogst geacheveerden zang in de solo met koor van de jageressen, om hare uitmuntende houding in de ensemble-stukken, om haar lief en fijn spel, — om zoo menige andere reden eindelijk, gevoelen wij ons gedrongen haar onzen welgemeenden dank toe te brengen voor de bereidwilligheid waarmede zij tot het fraaije geheel medewerkte.

Van den heer Grimminger hebben wij, bij vorige gelegenheid, schier alles gezegd wat van zijne opvatting en voordragt der rol van Lionel te zeggen valt. Het kan ook nu, even als toen, niets dan goeds zijn. Gevoel, hartstogt, innigheid, — hij weet ze in zijne stem te leggen, hij weet ze met zijn spel te vereenzelvigen. Daarenboven was zijn zang ll. zaturdag avond zoo krachtig, zoo genuanceerd, dat wij dien avond onder zijne gelukkigste mogen rekenen.

De heer Abiger heeft zich als Plumkett hoogst verdienstelijk onderscheiden. Zijn spel was los en levendig, zijn zang steeds onberispelijk, vaak zelfs in den vollen zin des woords fraai. Wanneer wij bedenken dat hij vooral schoone, maar gevaarlijke herinneringen bij zijne hoorders te overwinnen had, kunnen wij niet anders dan hem met zijn onbetwistbaar succès terug wenschen. Zij het dan ook wat veel gevergd om hem te noopen tot de herhaling van een couplet van het drinklied, toch hadden wij er vrede mede, omdat hem bij die gelegenheid bleek, dat zijn talent en de wijze waarop hij het aanwendt door het publiek naar eisch worden gewaardeerd.

Trouwens het ontbrak ll. zaturdag avond niet aan herhaalde betuigingen der tevredenheid van het auditorium, vooral na de ensemble-stukken, die dan ook, — getuige vooral de finale der derde acte, — bijzonder goed slaagden. De heer Brassin wist zelfs de figuur van lord Tristan kleur en leven bij te zetten. Koor en orchest bekwamen een ruim aandeel in de toejuichingen der hoorders; zij verdienden het trouwens ten volle door hunne meestal uitstekende houding; de fijnere nuances hopen wij door het orchest echter over 't algemeen nog steeds meer in acht genomen te zien, terwijl het koorpersoneel soms wat rustiger en meer bij de zaak had kunnen zijn.

Wij behoeven wel niet te zeggen dat wij de tegen woensdag avond aangekondigde uitvoering van den *Tannhäuser* met belangstelling verbeiden. Het medewerkend personeel, koor en orchest, zullen dan weder ruimschoots gelegenheid vinden om hunne, voor 't grootste gedeelte nu reeds door ons publiek hooggeschatte gaven te toonen. Wij wenschen hun een schitterend succès toe; aan de welverdiende belangstelling zal het wel niet ontbreken.

SCHAAKSTRIJD

tusschen de Schaakgenootschappen

Vermaak door Oefening, alhier, en	*Oefening en Beleid,* te Gouda.
Rotterdam, Wit.	Gouda, Zwart.
37. C 4 — C 5.	**37.** F 7 — F 5.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 24 September.

OVERLEDEN: L. Franke, jm., 60 j. — A. van der Ree, d., 2 j. — J. C. Gijsen, d., 2 j. — A. W. H. Brans, z., 5 m. — J. Langelaan, z., 20 d. — G. J. Tieman, z., 1 j. — M. C. van Dijk, vrouw van G. L. van de Roer, 52 j. — M. A. Corbeth, d., 10 j. — A. van den Bergh, wed. G. J. Espitalier, 75 j. — K. van Baarle, jm., 20 j.

BEVALLEN: A. W. Legra, geb. van Es, levenl. d. — H. Kok, geb. van Teeffelen, levenl. z. — R. van Geldere, geb. Leuw, z. — M. A. A. Kamler, geb. Rietveld, z. — M. J. Wilton, geb. Boogaars, d. — C. van Houten, geb. Gloudemans, z. — A. van Staveren, geb. Rikkelmeijer, d. — A. C. Waaijers, geb. Smits, d. — F. M. de Vos, geb. van der Plas, d. — W. S. van Kesteren, geb. Herbers, z. — W. Verlooy, geb. de Gruil, z. — N. E. de Haan, geb. Viverocy, d. — E. M. Deters, geb. Nagel, d. — E. Dullaert, geb. Valkenburg, z. — A. Roos, geb. de Haas, d. — M. A. de Jong, geb. Pigeaud, z. — M. E. A. Ballot, geb. Schadee, d. — C. E. Boers, geb. Muller, z. — G. Scheffer, geb. Brinkman, z. — A. Schippers, geb. van Beek, z.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 24 September.

	2 maanden.	Kort.
Londen....	11.85	11.92½
dito 3/m..	11.80	—
Parijs.......	55¾	—
dito 3/m..	55 15/16	56 3/16
Bordeaux.	55½	55 15/16
Hamburg.	35	35¼
dito 3/m..	34 15/16	—
Petersb. ..	164	—
Livorno...	45½	—
Genua.....	45⅞	—
Napels....	77½	—
Antwerp..		1 v
Berlijn.....		175.
6 weken.		**Kort.**
Frankfort.	99¾	—
Augsburg.	99½	—
Weenen...	83½	—
Triest......	83⅛	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 24 September

	2 maanden.		zigt.	
Londen....	11.85	g	11.92½	g
Parijs.......	55¾	g	56 3/16	p
Bordeaux.	55⅝	g	—	g
dito ½/m.	55⅞	g	—	g
Hamburg.	35	g	35 5/16	g
Genua.....	46⅛	g	—	g
Livorno...	46	g	—	g
Napels.....	78	g	—	g
3 maanden.			**zigt.**	
Madrid....	240	g	—	g
Cadix......	241	g	—	g
Sevilië.....	236	g	—	g
Bilbao.....	237	g	—	g
Lissabon..	41⅛	g	—	g
Porto.......	41⅛	g	—	g
Petersb...	163	g	—	g
6 weken.			**zigt.**	
Weenen...	85	g	—	g
Augsburg.	99½	g	—	g
Frankfort.	99¾	g	—	g

Rotterdam ⅛.

ROTTERDAM 24 September.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl. ..	Werk. Schuld 2½	pCt.	63 13/16	63⅞	63 13/16
„	Handel-Maats. 4½	„	135⅞	resc.	
Spanje ...	Binnenl. a 6/m. 3	„	47 11/16		
Portugal..	Obl. 1856/7/9. 3	„	46 3/16		
Rusland..	Obl. te Amst.. 4½	„	89 15/16		
„	Obl. te Londen 3	„	59¾		
„	Obl. bij St. 1855 5	„	94⅝	94¾	94¾
„	Spoorw. Aand. 5	„	195		
Oostenr...	Obl. in Metal. 2½	„	24⅝		
„	dito dito 5	„	46 15/16		
„	dito Nationale 5	„	55 15/16	56	56
„	Ad. fl. 250 1839	f.	250		
„	dito 1854.....	f.	192¾		
Venez....	Obligatien... 3	„	18⅝	18 11/16	18⅝
Grenada...	Obligatien..... 4½	„	15⅛		
„	Uitgestelde..... 1	„	5 9/16		
Mexico...	Obligatien.... 3	„	23	23 9/16	23 9/16

Integralen iets flaauwer, Aandeelen Handel-Maatschappij daarentegen in willige stemming. Van buitenlandsche effecten verdient slechts vermelding eene aanzienlijke prijsverhooging van 3 pcts. Mexicaansche, in navolging van het Engelsche merk, bij tamelijk levendigen handel. Overigens weinig variatie.

Het Committé der Effecten-Handelaren,
H. A. MARCELIS, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten drie ure: Spanje, Certif.-Coupons, 51 5/16; dito Amortisable-Schuld, 17½, 17 9/16, 17 9/16. Rusland, Obligatien bij Stieglitz 1854, 5 pc., 82⅝. Oostenrijk, Metalliek Nationale, 5 pc., 56. Grenada, Obligatien, 4½ pc., 15 1/16, 15⅛; dito Obligatien, 1 pc., 5 9/16, 5 9/16, 5 9/16.

AMSTERDAM 24 September.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl., ..	Werk. Schuld 2½	pCt.	63⅞	63 15/16	63⅞
„	dito dito 3	„	76 3/16	76¼	76 3/16
„	dito dito 4	„	99⅛	99 3/16	99 3/16
„	Amort. Synd. 3½	„	92½		
„	Hand. Maats.		135¾	136	135¾
„	O.-I. Leening 4	„	97½		
„	Holl. Spw.... 4	„	88½		
„	Idem Leening 4½	„			
„	M. van Weld. 4	„			
België, ..	Cert. *Rothsch.* 2½	„	54½		
Frankrijk,	Certificaten.. 3	„			
Spanje...	Buitenlands.. 2	„	42 3/16		
„	dito 3	„	50¼		
„	Binn. a f 6000 3	„	47⅝	47 11/16	47⅝
„	Amort. Schuld		17 9/16		
„	Bew. v. Coup.				
Portugal,	Obligatien... 3	pCt.	46⅞		
„	dito 1856/59. 3	„	46 1/16		
„	dito Uitgest..				
Rusland,	Ob. *Hope en C.* 5	„	102½	102⅝	102⅝
„	dito 1828/29.. 5	„	101⅝		
„	Cert. 1831/33 5	„			
„	d.° 1840..... 4	„			
„	d.° *Stieglitz*.. 4	„	74⅝		
„	d.° d.° Nieuwe 5	„	82⅜		
„	d.° d.° 1855 N. 5	„	94⅝		
„	d.° te Lond. 4½	„			
„	d.° v. Assign.. 6	„	55¾		
„	Inschr. dito.. 6	„			
Polen, ...	Aand. 1835..	f			
„	Oblig....... 4	pCt.	76¼		
Pruissen,	Oblig. 1859.. 5	„			
„	Aand. 1854.. 3½	„	210		
Oostenr.,	Ob. *Goll en C.* 5	„			
„	d.° dito 4	„			
„	d.° Met. Oude 5	„	46 13/16	47	46 13/16
„	d.° N. te Ams. 5	„	69⅞	70	69⅞
„	d.° Nat. Met.. 5	„	55⅞	56 1/16	55⅞
„	d.° Metalliek. 2½	„	24⅝	24¾	24⅝
„	W. Ad. fl 250 4	„			
Brazilië,	1843, £ 100 5	„			
Equador,	£ 100 1	„	14 15/16		
Venez., ..	Obligatien... 3	„	18⅝	18⅞	18⅞
„	Uitgestelde.. 1½	„	9 11/16	9¾	
Grenada,	Obligatien... 4½	„	15	15⅛	15⅛
„	Uitgestelde..		5 9/16	5⅝	
Mexico,..	Obligatien... 3	„	23 9/16	24 3/16	24⅛
Illinois	 7	„	86⅛		

Rijn-Shares, 182, 182½. Rusland, Cert. Adm. te Hamb., 5 pc., 82 1/16; dito te Londen, 1859, 3 pc., 59⅝; dito bij Hope en Co., 1860, 4½ pc., 89⅞; dito Spoorw. Actien, 5 pc., 195, 195¼, 195¼; dito Hypoth., 4½ pc., 175½. Polen, Spw. Oblig. 4 pc., 71. Weener Bank-Actien, 3 pc., f 656, f 660, f 657; dito Aand. 1860, 5 pc., 371½, 372. Brazilie, 1852, 1858, 1860, 4½ pc., 89½. Grenada, 2 pc., 19. Griekenl., 5 pc., 6⅞, 6 15/16.

Beleening 3, Prolongatie 2½, Disconto 3 pc.

Holl. fondsen aangeboden tot de lagere slotprijzen van gisteren. In buitenl. was weinig handel; de meeste waren onveranderd. Mexico is alleen bij levendige affaire gewild.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 63⅞. Spanje, 2 pc., 42 3/16; dito binnenl., 3 pc., 47⅝ a 11/16. Oostenr. Metall., 5 pc., 46 13/16; dito Nat., 5 pc., 55 15/16. Mexico 3 pc. 24 3/16. Grenada 4½ pc. 15⅛.

LONDEN 23 September.

3 pc. Cons. cont.	93⅜	a	93½	3 pc. Peru.....	82	a	83
id. id. op tijd..	93⅜	-	93½	4½ pc. id. Urib..	95	-	97
5 pc. Oostenrijk	60	-	65	id. te New-York	89	-	91
dito 1859..	60	-	65	3 pc. Portugal..	46	-	48
4½ pc. België...	98	-	100	5 pc. Rusland ..	99	-	101
5 pc. Braz. 1824	100	-	102	4½ pc. idem....	90	-	92
id. 1839/59	100	-	102	3 pc. idem....	61	-	61½
id. 4½ pc. 1852..	90	-	92	3 pc. Spanje ...	49½	-	50½
idem 1858.....	90	-	92	2 pc. idem.....	41½	-	42½
6 pc. Buen.-Ayr.	87	-	89	idem Amort....	16½	-	17
6 pc. Chili.....	101	-	104	id. Cert. Coup..	5½	-	6
3 pc. idem.....	70	-	73	5 pc. Sardinië ..	80	-	82
5 pc. Denemark.	—	-	—	6 pc. Turkije...	83½	-	84½
3 pc. idem.....	82	-	84	idem Nieuwe...	68½	-	69
2½ pc. Holland.	64	-	65	4 pc. idem.....	101½	-	101½
4 pc. idem.....	100	-	102	3 pc. Venezuela	20	-	21
Equador.......	15½	-	16	idem Uitgest...	10	-	11
id. Land-warr.	—	-	—	Wissel Amst. krt.	11.18½	a	19
4½ pc. Grenada.	16½	-	17½	idem 3 m......	12.½	a	12.1
id. Uitgestelde.	5½	-	6	idem Rott. 3 m..	12.½	a	12.1
3 pc. Mexico...	23½	-	23½	idem Parijs kort.	25.40	a	47½
4½ pc. Peru....	98	-	99	idem 3 m......	25.67½	a	72½

Engelsche fondsen iets flaauwer. Buitenlandsche vast met goeden omzet.

PARIJS 23 September.

Frankrijk 3 pc. a cont. 69.25, 69.30; dito op ultimo 69.35, 69.40; dito 4½ pc. a contant 96.25, 96.30; dito op ultimo 96.35. Bank-Actien 2925, 2915. Crediet Mob. 775, 785. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorweg-Aandeelen 413.75. Napels 5 pc. —. Spanje 2 pc. —; dito buitenl. 3 pc. Oude 49; dito Nieuwe 48⅜; dito binnenl. 3 pc. 47; dito Passive —. Oostenrijk 5 pc. 73.

De willige stemming hield heden aan; de 3 pc. Fransche fondsen sloten 10 centimes hooger dan gisteren.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 24 September.

Rijst. Verkocht 9100 balen Rangoon, per d' Elmina, tot f 7¼.

Huiden. Heden werden afgedaan 847 Oost-Indische Runder- en 153 dito Buffel-, ex Jannetje, tot geheimen doch hoogen prijs.

Granen. Verkocht: Tarwe, 156 ℔ witb. Pools. f 395; per 2400 kil. (127, 128 ℔) dito f 405. Rogge, 150 ℔ Jar. Koningsb. f 250; 145 ℔ N. Arch. f 234; zeilend 119 ℔ dito f 230.

Boter. 1ste kwal. f 52, 2de f 50, 3de f 48.

SCHIEDAM 24 September.

Granen. Verkocht: Rogge, 140 ℔ Kunda f 228 cont.; 144 ℔ Nieuwe Archangel f 230 1/m. Gerst, 125 ℔ Coursche f 191 6/w.; 126 ℔ Libau f 198 3/m.

MOUTWIJN, per Ned. Vat zonder fust f 12 50.
JENEVER, „ „ „ „ „ - 18.—.
AMST. PROEF „ „ „ „ „ - 19.25.
Alles zonder de belasting.
SPOELING per Ketel.................. f 1.00.

AMSTERDAM 24 September.

Rijst. Heden is alhier afgedaan 1 lading zeilende per Sultan tot f 7⅝, alsmede uit de 2de hand 14,000 b. ongep. Tafel- tot f 11¼ en 1100 b. gep. dito tot f 11½ a f 12½.

Hout. De heden gehouden veiling is afgeloopen als volgt: 397 bl. Mahonie- verk. tot 17 a 27 c.; 894 st. (ca. 15,000 Ned. ℔) Grenadille- zijn niet geveild; 56 bl. (ca. 10,000 Ned. ℔) Cuba Ceder- verk. tot f 7¼; 1 k. Esdoorn platen verk. tot f 126. 2de veiling: van 272 bl. gebloemd Domingo Mahonie- is 1 koop verk. tot 32 c.; de overige opgeh. tot 31 a 50 c.

Weerkundige Waarnemingen op 24 September 1861. — 8 uur v. m.

NAMEN der PLAATSEN.	BAROMETER te Maastricht en verschil.	WIND. Rigting.	WIND. kracht.	TEMPERATUUR.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
	Millim.			*Celsius.*		
Hartlepool......	—	—	—	—	—	—
Groningen......	— 3. 1	Z.Z.W.	1	+ 12. 1	—	—
Helder.........	— 4. 0	W.Z.W.	9	+ 14. 2	—	—
Vlissingen......	— 1. 8	Z.W.	9	+ 12. 6	—	—
Maastricht......	750. 2	W.Z.W.	3	+ 13. 4	—	—
Portsmouth.....	+ 13. 3	W.	harde wind.	+ 13. 9	schoon.	ruw.
Plymouth.......	+ 2. 4	W.Z.W.	„	+ 15. 0	bewolkt.	„
Havre..........	+ 0. 4	W.	45	+ 14. 4	schoon.	„
Parijs..........	+ 2. 5	W.Z.W.	25	+ 13. 1	bewolkt.	—
Brest..........	+ 3. 2	Z.W.	10	+ 12. 6	„	ruw.

Alzoo grootste verschil in Nederland M 4. 0 H; generaal idem Po 17. 3 H.

Verwacht harde Westelijke wind; gevaar voor storm. — Van Hartlepool niets ontvangen.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. *Aang.*
24 sept. *Enyo*, Bedlington, Newcastle (als bijl. n. Middelburg)
Vertrokken.
Guglielmo, Cafiero, Hellevoetsluis
(W., harde wind.)

Hellevoet *Aangek.*
24 sept. *Verwisseling*, Boon, Messina
Volunteer (st.), Leith
Therese (st.), Grangem.
Pioneer (st.), Bristol
Alida Sinnige, Dik, Pentewan
Thrush, Johnson, Sunderland
Jane, Morgan, Brouwersh.
Vertrokken.
24 *Levant* (st.), Havre
(W. Z. W.)

Brielle *Vertrokken*
24 sept. *Leo* (st.), Londen
Batavier (st.), d.°
(W. Z. W.—W.)

Maassluis (W. Z. W.)
24 sept. Niets gepasseerd.

Texel *Aangekomen*
23 sept. *Captain*, Lamb, Sunderland
Tartar, Hunter, d.°
(l. v. Brouwershav.)
24 *Johanna*, Ouwehand, Batavia
(Z. W. — Z.)

Zierikzee *Aangek.*
23 sept. *Gleaner*, Press, Pentewan n. Dordt
Duke of Cornwall, Philips, Genua n. d.°

Veere *Aangekomen*
22 sept. *Cathar. Elisabeth*, Pander, Seaham naar Middelburg
Vertrokken.
20 *Chance*, Martin, (v. Middelb.) Newc.

Vlissingen *Aangek.*
21 sept. *Aristides*, Siedenburg, Akyab
Sarah Scott, Bell, d.°
Francisca Maria, Segota, Berdianski
Immacolata Maria, Artese, Odessa
Louis Maurice, Coriton, Requejada
22 *Atlantic*, Carlston, Akyab
Ferdinand, Gelo, Bayonne
Vertrokken.
22 *Gezina*, de Jonge, Rio-Grande

—o—

Baltimore *Aangek.*
5 sept. *Isabella C. Jones*, Woodburn, Rott.
Uitgeklaard.
7 *Union*, Schutte, Amst.
Vertrokken.
2 *Helene*, Raschen, Rott.

Malta *Aangekomen*
16 sept. *Levant*, v. Gelderen, Vlaardingen

Dieppe *Aangekomen*
20 spt. *Alberdina*, Upmeijer, Windau

Waterford *Binneng.*
21 sept. *Elizabeth*, Beverley, Liverpool n. Dordt

Falmouth *Binneng.*
21 sept. *Harmanna*, Veling, Rott. n. St. Sebastiaan
Vertrokken.
21 *Valerius Lodewijk*, de Jong, (v. Rio-Grande) Hamburg
Neeltje Cornelia, Niezen, (v. Ibraïla) Londen

Bij **Plymouth** *Aangek.*
20 sept. *Triton*, Munnix, Amst. n. Livorno

Bij **Torbay** *Aangek.*
19 sept. *Anna Lena*, Zaal, Amst. n. Suriname
Ida, de Boer, d.° n. Messina

Cowes *Zeilklaar*
21 sept. *Eaglet*, Butcher, (v. Akyab) Amsterd.

Bij **Wight** *Aangek.*
17 sept. *Anna Maria*, v. d. Kooy, Newc. n. Venetië
20 *Allegonda Jacoba*, Deurholt, Amst. n. Batavia

Swanage *Binneng.*
21 sept. *Baron Hambro'* (s), Rotterdam n. Cardiff

Deal *Gepasseerd*
21 sept. *Hermanna*, Pijbes, Riga n. Lissabon
Petrus Jacobus, de Jonge, Stettin n. Havre
Grietje Koens, Kuiper, Dantzig n. Bilbao
Jeanne Agatha, Jager, Koopmansholm n. Rouaan

Londen *Aangekomen*
23 spt. *Catharina*, Wiersma, Workum
Anna Augusta, Kuiper, Stockholm
Nursery Packet, Eagle, Nickerie
Uitgeklaard.
23 *Nicolaus*, Dirks, Amst.

Harwich *Binneng.*
22 sept. *Brother's Success*, Hobart, Rotterdam n. Rochester

Yarmouth *Aangek.*
20 sept. *Uncle Billy*, Brown, Rotterdam

Hull *Aangekomen*
21 sept. *Esperance*, Hazewinkel, Riga

Grimsby *Vertrokken*
21 sept. *Anna Agatha*, Klingen, Nerva

Stockton *Aangek.*
20 sept. *Magrieta*, Meijer, Kampen

Shields *Aangekomen*
22 sept. *Brouwershaven*, Riedijk, Zierikzee
Zwaantje Groenendal, Rasker, Groningen
Geert Andries, Nieveen, d.°
Cornelia, Stasse, Antw.
William, Boyes, Rott.
Challenger, Trott, d.°
Maria Hardy, Johnson, Nieuwe Diep
Worthy, Bridges, Schied.
François, v. Eyk, Vliss.

Dundee *Aangekomen*
21 sept. *Hermanna Wilmink*, Wilmink, Kroonstad
Vertrokken.
21 *Provincie Overijssel*, Gruppelaar, Zwolle

Hamburg *Aangek.*
21 spt. *Christina*, Bekkering, Archangel
22 *Vrouw Mettina*, Scholten, Amersfoort

Op de **Elve** *Aangek.*
23 sept. *Jonge Barend*, Prins, Termunterzijl
Catharina Annegina, Alberts, Zwolle
Twee Gezusters, Schoon, Makkum
Catharina, Strenge, d.°

Glückstadt *Vertr.*
21 sept. *Goede Hoop*, Greven, Holland

Cuxhaven *Aangek.*
22 sept. *Alb. Roemeling*, Goosens, Genua
Wieka, Eefting, Girgenti

Bremerhaven *Aang.*
22 spt. *Dirkje*, Poort, Amst.

Swinemunde *Vertr.*
19 sept. *Brandenburg*, Dethmers, St. Pet.

Dantzig *Aangekomen*
20 sept. *Johann Martin*, Radmann, Rotterd.
Karen Elise, Johannsen, Schiedam
21 *Zwaantje*, Dirks, Amst.

Pillau *Aangekomen*
21 sept. *de Adelaar*, Potjewijd, Amsterd.
Elsina, Brouwer, Schied.
Lubbegiena, de Jonge, Antwerpen
Vertrouwen, Meijer, d.°
Industrie, Hazewinkel Puister, Elmsd.

Bölderaa *Aangekomen*
14 sept. *Wolbertus*, Abrams, Rotterdam
Osiris, Warnekes, Schied.
17 *Christine*, Altmeppen, d.°
Vertrokken.
15 *Spruit*, Pott, de Maas
17 *Jacobus Antonie*, Mellema, Elseneur

Kroonstad *Aangek.*
18 sept. *Alida Pronk*, Scholtens, Girgenti

Hernösand *Zeilklaar*
10 sept. *Martin*, Koop, Amsterdam

Gothenburg *Aangek.*
18 sept. *A. W. Nanninga*, Top, Bremen
Zeemanshoop, Hanssen, Nieuwe Diep
Ida & Albertina, Franken, d.°
Cleopatra, Dannberg, Rotterdam

Kopenhagen *Aangek.*
23 sept. *Burg. Huidekoper* (st.), Amst. n. Stettin

Elseneur *Aangek.*
20 sept. *Catharina Johanna*, Mulder, Nerva n. Dordt
Maria Catharina, Kievit, Dantzig n. Amsterdam
22 *Ceres*, Huizinga, St. Pet. n. Holland
Vertrokken.
20 *Marie*, Schultz, Dordt
Gepasseerd.
21 *Gironde* (s), Rotterd. n. St. Petersburg

Tonningen *Gepass.*
18 sept. *Alia*, Meijer, Stettin n. Rott.
Catharina, Buisman, Stolpmünde n. d.°
Bernhardine, Klöfkorn, Anclam n. d.°
Caroline, Braband, Stege n. Holland
19 *Harmina*, Emmelkamp, Stralsund n. Amst.
Erndte, Brutt, Stockholm n. d.°

—o—

Veere 22 sept. De Eng. brik *Cadiz*, kapit. Street, den 16 dezer op het Breezand (gemeente Vrouwepolder) gestrand (bevorens gemeld), is heden morgen, na zijne inhebbende lading kolen in ligters gelost te hebben, door eene stoomboot van strand gesleept, hier binnengekomen en in den namiddag binnen door naar Vlissingen opgesleept.

Antwerpen 23 sept. Het Fransche schip *Paquebot de Panama*, van Goatzacoalcos met mahonyhout naar Havre, is den 25 julij op de Baar van Minatitlan totaal verongelukt, doch het volk gered.

Fredrikshavn 21 sept. Het Nederl. schip *Margaretha*, kapit. Kwint, van Gefle met ijzer naar Hull, is gisteren avond 4½ mijlen van Skagen gestrand, doch het volk gered en op Skagen aangebragt.

—o—

23 sept. De wind te **Falmouth** en **Deal** W.

—o—

Amsterdam *Vertr.*
23 sept. *Jane Merrill*, Renouf, Mogador
Sophia, van Laten, Stockholm
24 *El Norte* (s), de Arritola, Bilbao

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 25 sept.: 1ste getijde 6 ure 40 min.; 2de get. 7 ure 4 min.

Arnhem. Waterhoogte 23 sept. 1.06 el.

Keulen. Rijnhoogte 23 sept. 5 v. 8 d. Rijnl.

Aangekomen 23 sept.: C. W. Beijer van Rotterdam met 3549 ctr.

—o—

Vertrokk. Passagiers.

Van Amsterdam: naar Batavia, per *Australië*, kapit. Jochems: de heer C. Boxmeijer, echtg. en twee kinderen; de heer J. H. Boxmeijer, echtg. en vier kinderen; jhr. W. H. van Haeften; mevr. C. M. E. Walter, geb. Blomlet; mej. A. M. Sangeter en M. E. Fijnje; jongejufvr. E. en C. Antin, en twee Jav. bedienden.

Per *Telanak*, k. Popken: de heeren W. F. Brandon, F. W., J. F. en K. D. H. Michel.

Cargalijsten.

Rotterdam.

LONDEN, Earl of Auckland, W. W. Appleton. — 52 pakk. Diversen, Boomer en Co.; 1 f. Rum en 36 k. Koopm., v. d. Kun en v. Schelle; 3 coll. Diversen, G. P. Ittmann en Zn.; 10 k. Chemicalien, C. L. Ringrose en Co.; 1 partij Tarwe, Schadee en Co.; 1 p. Kaarten, P. M. Bazendijk; 166 k. Rozijn, Gebr. Glieben; 48 coll. Diversen, C. Hemmann en Co.: 17 k. Indigo en 1 b. Gom Elastiek, J. H. Claus en J. Raulino; 6 pakk. Diversen, A. M. en C. Pluygers; 160 z. Gom, Schmitz en Fassbender.

NEWCASTLE, Williams, Matthew Dryden. — 1 lad. Steenkolen, Verwey en Baelde.

ST. PETERSBURG, Johanna, J. H. Borck. — 716 en 157 tsw. Rogge en 94 st. Matten, Order.

ST. PETERSBURG, Maria, P. Svarrer. — 65 last 27 mud Rogge en 100 Matten, Order.

ST. PETERSBURG, Skulda, P. M. Fuglesang. — 109 last Rogge en 300 Matten, Order.

ST. PETERSBURG, Anna Sophia, J. D. Kühlsen. — 72 last 13 mud Rogge en 50 Matten, Order.

ST. PETERSBURG, Comet, P. O. Pedersen. — 69 last 21 mud Rogge en 100 Matten, Order.

KONINGSBERGEN, Fenna Hendrika, H. H. Duit. — 87 last 23 mud Tarwe en 300 Matten, Order.

KONINGSBERGEN, Fire Brödre, C. M. Hansen. — 34 last Tarwe en 40 Matten, Order.

DANTZIG, Mozes Tyrer, W. Lachmund. — 79 last 22 mud Tarwe en 300 Matten, Order.

DANTZIG, Enigheden, T. H. Grönbeck. — 53 last 8 mud Tarwe en 100 Matten, Order.

DANTZIG, Petra Dorothea, P. H. Erichsen. — 62 last 9 mud Tarwe en 130 Matten, Order.

Amsterdam.

BALTIMORE, Falmouth, C. Haynes. — 200 v. Tabak, 702 v. Quercitron, F. J. Beijer en Zn.; 100 v. Tabak, J. Ankersmit en Zn.; 175 v. dito, L. Hoyack en Co.; 98 v. dito, E. C. Ruys; 200 v. dito, J. A. Kluytenaar; 40 v. dito, Liotard en Co.; 50 v. dito, Wunderley en Co.; 25 v. dito, van Hoorn en Co.; 25 v. dito, Obermann en Gompertz; 117 v. dito, Order.

ODESSA, Annie, W. Brown. — 2580 tsw. Rogge, Eltzbacher en Co.

GALATZ, Gazelle, S. Sörensen. — 761 sch. Rogge, Eltzbacher en Co.

Rogge. Heden bij partij verk. 117 ℔ Odessa *f* 220; 116 ℔ Galatz *f* 222.

Tegen Woensdag a. s. wegens zeeschade in veiling aangeslagen 16 last witte *Erwten.*

LONDEN 23 September.

Suiker stil doch vast; Havana n.° 8½ zeilende 24/6. Geraffin. iets beter met weinig voorraad, bruine lompen en ord. brooden 48/6 a 49/, V O in vaatjes 32/3, zijnde lager. Voorraad 88,895 v. Melassen. St. Kitts 15/6. — *Rum* stil; goed en Jamaica 3/6, Leewards 1/6½. — *Koffij* stil. — *Thee* vast, goede Shipping Congo 11 d. — *Rijst* weinig aangeboden, Bengal 12/3 a 12/10½, Carolina 26/ a 29/. Voorraad 35,124 ton. — *Katoen* circa ⅛ d. hooger. — *Lijnzaad* vast; Calcutta 58/, Patna 58/6. — *Metalen.* Schotsch Gietijzer stil 50/7¼. Zink £ 18.10/. Tin. Straits 117/. — *Oliën.* Lijn- vast 34/6; Cocos- met goeden handel, Cochin- 47/ a 49/6; Ceylon- 46/; Palm- onveranderd 43/ a 43/6; Terpentijn- flaauw 63/ a 64/. — *Talk* slap; loco tot ult. Dec. 47/ a 46/9, Jan./Maart 47/6 a 48/, Voorjaar 38,390 v.

Graanmarkt. De aanvoer van Inl. Tarwe was heden vrij groot; van andere artikelen redelijk. Van buitenl. Tarwe en Meel werd niet veel ingevoerd; van Haver daarentegen was de invoer belangrijk. Puike Eng. Tarwe onveranderd; mindere soorten 1/ a 2/ lager; buitenl. met redelijke vraag onveranderd. Meel. Amerik. prijshoudend. Puike Gerst als voren, mindere soorten 1/ a 2/ lager. Boonen 1/ en Erwten 2/ hooger. Russ. Haver met goeden handel 6 d. lager. Lijnzaad zeer vast in prijs. In den loop der vorige week bedroeg de aanvoer 35,641 quart. Gerst, 2965 q. Mout, 8845 q. Haver, 75,628 q. Boonen, 4555 q. Erwten, 3107 q. Meel, 16,210 zakken en 22,304 vaatjes.

Veemarkt. De toevoer van het Vasteland was in de afgeloopen week weder zeer groot. Heden ter markt werd een buitengewoon groot aantal Horenvee aangevoerd, echter minder van de betere soorten, en prijzen bleven daarvoor onveranderd. Mindere soorten 2 d. lager. Schapen met grooten aanvoer 2 d. lager. Het saizoen voor Lammeren is geëindigd. Varkens en Kalveren onveranderd. Men noteert Ossen 3/2 a 4/10, Schapen 3/8 a 5/2, Kalveren 4/ a 4/8 en Varkens 4/ a 4/8.

ANTWERPEN 23 September.

Koffij vast. — *Granen* prijshoudend; oude Zweedsche Haver fr. 20. — *Oliezaden* onveranderd. — *Krenten* vast. *Potasch* willig; New-York circa *f* ½ hooger. — *Harst.* Bruine Amerik. *f* 5¾ a *f* 5⅞. — *Suiker.* Beetwortel- n.° 12 Schooten fr. 31½ per Oct.

HAVRE 21 September.

Katoen op nieuw hooger, verkoopen gisteren 4727 b. en heden tot 3 ure 5000 b., in de verhouding van fr. 119 a 120 voor zeer laag en fr. 127 a 128 voor laag New-Orleans. — *Koffij.* Malabar fr. 111 cons.; Ceylon Plant. fr. 110 a 122 cons.; Rio ongew. fr. 70 a 72 entr. — *Huiden* voortdurend met geregelde vraag, M.-V. gez. Saladeros fr. 70½ gez. Paarden- la Plata fr. 84. — Amerik. *Potasch* 1a fr. 38½ a 39. — *Campechehout.* Carmen fr. 11.35 c. — *Granen* onveranderd, roode Amerik. Tarwe fr. 68½ a 70½; Winter dito fr. 72 a 75.

HAMBURG 23 September.

Koffij vast. Verkocht 4500 b. Rio zeilende tot onbekenden prijs. — *Zink* zonder omzet. — *Raapolie* per Oct. 26.10, per Mei 27 a 26.14. — *Granen.* Tarwe zeer stil. Rogge in loco vast, af Koningsb. per Voorjaar 85/86 rth. bco. geboden, op 86/87 gehouden.

CORFU 17 September.

Olie. Ten gevolge der ongunstige berigten uit de binnenlanden hooger op tal. 12.

SMYRNA 14 September.

Opium prijshoudend p. 135 a 138½. — *Meekrap* flaauw p. 250 a 260. — *Wol* vast, Yerli vette p. 290; Kaissar gew. p. 548 a 563. — *Vruchten.* Vijgen p. 95 a 190; de oogst is klein en de kwaliteit voldoet slecht. Sultana Rozijnen Yerli p. 4½ a 5¾.

BALTIMORE 10 September.

Tabak. De handel blijft voortdurend belangrijk, de vraag voor export en cons. houdt aan. Gedurende de vorige week werden geïnspecteerd 2291 v. Maryland, 308 v. Ohio en 12 v. Kentucky. Maryland is onveranderd gebleven, met goede vraag, in de afgeloopene 8 dagen werden ca. 2000 v. verkocht. Door den belangrijken aanvoer is de keuze goed, houders blijven intusschen vast gestemd, vooral ook ten gevolge der aanhoudende vraag. Aangaande het nieuwe gewas in Maryland meldt men dat ten gevolge van de vele regens de planten op ligt en los land veel geleden hadden en achterlijk gebleven zijn, zoodat zulke velden doorgaans een slecht resultaat opleveren, daarentegen is een goede opbrengst te wachten van den Tabak op zwaar land. Ohio met kleinen aanvoer en weinig handel. De voorraad is gering en houders vast gestemd. Kentucky onveranderd. De voorraad is klein en in weinig handen. Voor export is weinig of niet gedaan, de binnenlandsche fabriekanten zijn de voornaamste koopers en betalen hooge prijzen. De notering blijft onveranderd. Gezeild naar Rotterdam Helene met 1096 v. Maryland en Ohio. Sedert 1 Jan. werden daar heen verscheept 16,565 v. — *Vrachten* onveranderd, naar Holland 32/6 a 31/3. — *Wissel* flaauw met geringe vraag, Amsterdam nominaal 60 d. z. 39½ a ¾.

Advertentiën.

Bevallen van eene DOCHTER *M. E. A. BALLOT*—Schadee.

Rotterdam 23 *September* 1861.

Eenige kennisgeving.

Heden overleed, in den ouderdom van ruim 52 jaar, tot diepe smart van mij en mijne Kinderen en Behuwdkinderen, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, G. R. D. VAN DOESBURGH, in leven *Predikant alhier.*

Zetten M. J. Wed. VAN DOESBURGH,
22 *September* 1861. geb. Knappert.

Eenige kennisgeving.

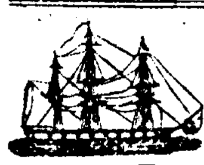

Te Rotterdam
LIGT IN LADING
NAAR
PADANG,

mede voor **Passagiers**, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het Nederl. BARKSCHIP ***Joan***, Kapit. C. la Seur. Adres bij de Reeders VAN OVERZEE & Co. en de Cargadoors HUDIG & BLOKHUYZEN en KUYPER, VAN DAM & SMEER alhier, en DE CONINGH & Co te Amsterdam.

STOOMBOOTVAART
OP
SCHOTLAND,
voor PASSAGIERS en GOEDEREN.
Naar LEITH

het Stoomschip **VOLUNTEER**, Kapitein John Cairns, vertrekt **Zaturdag 28 September**, des morgens vroeg.

Adres bij G. LEVINGSTON & ZOON en J. A. HOUWENS, Agenten te Rotterdam, en bij DONALD R. MACGREGOR, Agent te Leith.

LEES HIER.

ER WORDT GEVRAAGD in de Buitenstad een **WOONHUIS**, bevattende minstens Zes Behangen **Kamers** en verdere Gemakken. Adres, met opgave van Huurprijs, bij W. H. KELDER, Mr. Kamerbehanger, Bierhaven, wijk 1, n.° 388, Rotterdam.

Op heden den drie en twintigsten September 1800 een en zestig, ten verzoeke van 1°, den Heer LEENDERT VAN DORSTEN, *Chirurgijn* en *Verloskundige* te Delft, als in huwelijk hebbende CHARLOTTE LOUISE VAN ASPEREN, en 2°, den Heer CHARLES ALBERTUS VAN ASPEREN, wonende te Delft, ten deze domicilie kiezende ten Kantore van den Procureur Mr. *J. B. L. WENTHOLT*, zijnde aan de Glashaven, wijk 1, n.° 364, te Rotterdam, en die in deze als Procureur voor hen in regten is occuperende, heb ik Ondergeteekende *JOHAN COENRAAD LACH*, Deurwaarder bij de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam, wonende aldaar in wijk 5, n.° 561, krachtens verlof van de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam, verleend bij Vonnis van den 9 September 1861 (behoorlijk geregistreerd), in verband met eene beschikking dierzelfde Regtbank van 24 December 1860 (mede behoorlijk geregistreerd).

Voor de derde maal Gedagvaard:
ALBERT FERDINAND VAN ASPEREN,
Zeevarende, gedomicilieerd te Bergambacht, doch wiens tegenwoordige verblijfplaats is onbekend, mijn exploit doende aan het Parquet van den Edel Achtbaren Heer Officier van Justitie bij de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam en aldaar sprekende met den Edel Achtbaren Heer Mr. *J. H. W. SWELLENGREBEL*, Officier van Justitie, die het origineel voor gezien heeft geteekend, om:

Aangezien de Gedaagde, Broeder mijner Requiranten, nu reeds jaren geleden als Zeeman is vertrokken naar Californië, zonder order op zijne zaken te hebben kunnen stellen of volmagt achter te laten;

Aangezien er sedert het jaar 1852 geene tijding meer van hem is ontvangen en hij dus vermoedelijk is overleden.

Op Maandag den dertigsten September 1800 een en zestig, des voormiddags ten *tien* ure te verschijnen ter teregtzitting van de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam, zitting houdende in het Paleis van Justitie aan het Haagscheveer aldaar, ten einde, of in persoon of door iemand voor hem, van zijn aanwezen te doen blijken, zullende mijne Requiranten bij gebreke daarvan concluderen, dat bij vonnis van genoemde Regtbank worde verklaard dat er regtsvermoeden van des Gedaagdes overlijden bestaat sedert 31 December 1852, met veroordeeling van den Gedaagde in alle de Proceskosten.

En heb ik Deurwaarder voornoemd een afschrift van dit exploit ter hand gesteld aan voornoemden Ambtenaar van het Openbaar Ministerie, een tweede afschrift daarvan aangeplakt aan de voorname deur der Vergaderplaats van genoemde Regtbank en aan het Gemeentehuis van Bergambacht; zullende wijders dit exploit worden geplaatst in de Nederlandsche Staats- en Rotterdamsche Couranten.

De kosten zijn twee Gulden vijf en zeventig Cents, buiten de Verschotten en den afstand.

(get.) J. C. LACH, Deurwaarder.

Gezien door ons Officier van Justitie heden den drie en twintigsten September 1800 eèn zestig.

(get.) SWELLENGREBEL.

Geregistreerd te Rotterdam den 23 September 1861, deel 83, folio 75, verso vak 2, een blad geen renvooi. Ontvangen voor regt *f* 0.80, voor 38 opcenten *f* 0.30½, te zamen eene Gulden tien en een halve Cent.

De Ontvanger,
(get.) v. BERKEL.
Voor copie conform,
WENTHOLT, Procureur.

BONNETERIE
CHEMISES SUR MESURE,
CHs. COUCKE,
515, Hoogstraat.

Hôtel de l'Europe,
Place Royale, Brussel.

Heeren REIZIGERS en Hollandsche FAMILIEN, zich op weg naar of van ***Parijs*** te ***Brussel*** ophoudende, zullen bevinden dat dit Hôtel in alle opzigten een der meest comfortabele is.

Matige Prijzen. Verscheiden Vertrekken aan de Rez-de-Chaussée.

MÉDAILLE DE BRONZE à la société des sciences Industrielles de Paris.
Plus de Cheveux Blancs.
Mélanogène.

Teinture par excellence de DICQUEMARE AINÉ de Rouen.

Pour teindre à la minute, en toutes nuances, les cheveux et la barbe, sans danger pour la peau et sans aucune odeur. Cette teinture est supérieure à toutes celles employées jusqu'à ce jour.

Fabrique à Rouen rue Saint-Nicolas 39.

Dépot à Rotterdam chez Mr. CHS. COUCKE, à la Haye chez Mr. E. FILLET, à Dordrecht V. HAVARD, à Breda chez Mr. VANTOMME.

Prix par Boite *f* 3.50.

URBANUS-PILLEN.

BEREID VOLGENS HET ALOUDE EN ECHTE RECEPT, WAAROP MEN IN HET BIJZONDER ATTENT MAAKT,

zijn zeer nuttig in ongesteldheden der **Maag** en werken heilzaam op de **Spijsvertering**, zij zijn uitmuntend tegen de **Gal, Scherpte in het Bloed,** en **uitslag der Huid,** zij zijn **Zacht-Laxeerend** en **Slijm-afdrijvend.** Verzegelde Doozen van 37½, 75 en 150 Cent zijn verkrijgbaar te

Amsterdam, J. Alsteede, Drog., Heiligeweg, D, 321.
Berg.-op-Zoom, D. Pouwels.
Breda, Henri Sprengers.
Breskens, D. van Male.
Brielle, J. H. Mathol.
Delft, H. W. de Kruyff, Apoth.
Deventer, J. Muller.
Dordrecht, J. A. van de Ven.
Eindhoven, A. Beguin.
Franeker, Wed. K. Drager.
Geertruidenberg, A. Hansen.
Gorinchem, H. Boderij.
Grasle, A. van Dieren.
'sGravenhage, J.M.v.Renesse, Apoth., Boekhorststraat.
Helmond, Erven Martin.
Hulst, Th. Annaert.
Leeuwarden, Erven Beinsema.
Leyden, T. Hooiberg.
Maassluis, P. Poortman.
Middelb., J. F. Stades, Apoth.
Neuzen (Ter), Houtzager.
Nieuwveen, D. van Hulst.
Nijmegen, Gebr. Swemmelaar.
Oud-Beijerland, v. d. Sijde.
Overschie, A. Hijmans.
Rosendaal, M. v. Leeuwen.
Rotterdam, A. v. d. Toorn, Apoth. Weste Wagenstraat.
Schiedam, D. Maltha, Drogist.
Steenbergen, J. v. d. Kar.
Veen bij *Heusd.*, Branderhorst.
Voorburg, W. Ligthelm.
Vlaardingen, W. Pleijsier.
Vlissingen, S. Smit Buchel.
Zierikzee, F. V. la Brand.

VÉRITABLES GRAINS DE SANTÉ van Doctor FRANCK.

Deze zijn de eenige Purgeer-Pillen, welke sedert meer dan zestig jaren zijn geautoriseerd. Er bestaat geen zachter, zekerder en weldadiger purgatief. Zij onderscheiden zich speciaal van alle namaaksels door ons *fabriek-merk*, dat op iedere doos is geplaatst en volgens de wet gedeponeerd bij het Tribunaal van Commercie, bij den Raad van Vroedemannen te Parijs, alsmede in de voornaamste hoofdsteden van Europa.

Iedere doos gaat vergezeld van een boekje van 8 bladzijden, waarin in de bijzonderheden worden opgegeven de eigenschappen van de **Véritables Grains de Santé van Doctor Franck,** hunne wijze van gebruik, als ook de zekere kenteekenen welke ze van de namaaksels onderscheiden.

Voor alle aanvragen adressere men zich tot den Heer LEVÉVILLE, Directeur der Bureaux van de Pharmacie Leroy, rue Neuve Saint Augustin, 45, te Parijs.

Depôthouders: Te Amsterdam, *Burgers*, Apotheker; *H. Uloth*, Apotheker, Zeedijk, hoek Kolksluisbuurt, en *de Haan & Zoon*, Kalverstraat, 46. — Dordrecht, *van Merrem*, Apoth. — 's Gravenhage, *Renesse*, Apoth., Boekhorststraat. — Maastricht, *Boërsch*, Apoth., rue du Pont. — Rotterdam, *F. E. van Santen Kolff*, Apoth., Korte Hoofdsteeg. — Utrecht, *A. J. Reuter*. — Zierikzee, *J. H. Ochtman*, Apoth. — Breda, *Maassen*. — Amersfoort, *van de Roemer*. — Arnhem, *Romijn*.

PÂTE DE CERISES,
POUR LES DENTS.
La meilleure marché et la meilleure préparation pour les dents.
Seuls propriétaires,
JOHN GOSNELL & CO.,
à Londres.

Messrs JOHN GOSNELL & Co., Parfumeurs de S. M., seront heureux d'exécuter les ordres qui leur seront adressés, et d'appointer des Agents pour la vente des produits de leur manufacture.

Het WARMOEZIERSLAND,

met daarbij behoorend **WATER** en **VISSCHERIJ**, gelegen benoorden den Oudendijk, in de gemeente Kralingen, op laatstleden Vrijdag door den te Rotterdam residerenden Notaris *DIJKMAN*, in het Gemeentehuis van Kralingen, aan 's Gravenweg, geveild en staande in Bod op *f* 1300.—, zal op aanstaanden Vrijdag den 27 September 1861, des namiddags ten 5 ure, ter zelfder plaatse, worden **Afgeslagen en Verkocht.**

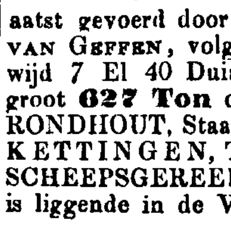

De Makelaars *F. N. Montauban van Swijndregt, W. van Dam* H. H. Zn., *W. H. Montauban van Swijndregt, B. C. D. Hanegraaff* en *H. N. Montauban van Swijndregt*, te Rotterdam, zullen, als last hebbende van hunne Meesters, op **Dingsdag den 8 October,** in plaats van 24 September 1861, des middags ten 12 ure, in de Zaal aan de Scheepmakershaven, wijk 1, n.° 499, te Rotterdam, publiek Verkoopen:

Het extra snelzeilend gekoperd en kopervast Nederlandsch

BARKSCHIP
Odilia Margarieta,

aatst gevoerd door Kapitein F. W. H. P. I. Martini van Geffen, volgens Meetbrief lang 36 El 50 Duim, wijd 7 El 40 Duim, Hol 5 El 17 Duim, en alzoo groot **627 Ton of 331 Lasten,** met al deszelfs RONDHOUT, Staand en Loopend WANT, ANKERS, KETTINGEN, TOUWEN, ZEILEN en verdere SCHEEPSGEREEDSCHAPPEN, zooals hetzelve thans is liggende in de Vlugthaven, binnen deze Gemeente.

Notarishuis te Rotterdam.
HEDEN, Woensdag den 25 September 1861, des namiddags ten 5 ure,
AFSLAG VAN:

Een KOOPMANSHUIS met KANTOOR, PAKHUIS en ERVE, aan de w/z. van de Leuvehaven, 3—18. Trekgeld *f* 26,100.

Een STAL, KOETSHUIS en ERVE, achter den Molen „de Roode Leeuw", aan het einde van den Haringvliet, 12—59. Trekgeld *f* 1775.

1/19 AANDEEL in het Pand Harmonia, aan de w/z. van de Bierstraat, 1—426. Trekgeld *f* 480.

Een PAND, bestaande in OPEN PLAATS, BOVENWONINGEN en ERVE, aan de z/z. van het Hang, 4—47 en 335. Trekgeld *f* 14.200.

Een WINKELHUIS met BOVENWONINGEN en ERVE, op den hoek van den Rotterdamschen Dijk, over den Afrel, te Delfshaven, C—6. Trekgeld *f* 3400.

VEILING VAN:

Een DUBBEL HUIS en ERVE, verdeeld in: een WOONHUIS, aan de z/z. van de Hoogstraat, 10—80, en een WINKELHUIS, aan den Boerensteiger, 10—9.

Een HUIS met LOODS en ERVE, mitsgaders TUIN en BLEEKVELD, aan de Lijnbaanslaan, 15—213c.

Een HUIS met PAKHUIS, OPEN PLAATS en ERVE, aan het westeinde der Boompjes, 1—115.

Een HUIS met OPEN PLAATS, ACHTERHUIS en ERVE, aan de o/z. der Lange Pannekoekstraat, 9—184.

Openbare Verkooping
te SCHIEDAM,

op HEDEN 25 September 1861, des namiddags ten één ure, binnen de Koopmansbeurs, van:

Ruim 100 Lasten ROGGE,

door Zeewater beschadigd, aangebragt van Riga met het Schip *Dina*, Kapit. *H. Brouwer;* liggende in Ligters. Nader onderrigt bij den Makelaar H. C. RIJNBENDE, te Schiedam, en bij Wm. & ALB. SMALT & Co., te Rotterdam.

VERKOOPING van
GRIENDHOUT.

Het POLDERBESTUUR van **Oud-Heinenoord** is van meening, op Zaturdag den 5 October 1861, des voormiddags ten elf ure precies, ten Huize van **Arie Louter Pz.**, te Heinenoord, in het openbaar te Verkoopen:

Circa **4½ Bundor** extra best vierjarig **Willig GRIENDHOUT,** staande in de Griend van genoemden Polder, ten westen het Sluisvlietje der Oud-Heinenoordsche Gorzen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij LEENDERT ROOS Jz., Opzigter in genoemden Polder, wonende te Heinenoord.

AVIS MEDICAL.

Le Docteur **LA'MERT** continue ses consultations personnelles ou par correspondance sur tous les cas de débilité et les infirmités secrètes de la jeunesse et de l'âge mûr, tous les jours, chez lui **37, Bedfordsquare, à Londres.** — Le Docteur LA'MERT vient de publier (au prix de 1 Fr.) une nouvelle édition de son ouvrage, ayant pour titre:

LA PRÉSERVATION PERSONNELLE,

Essai sur la débilité nerveuse, orné de nombreuses gravures et d'exemples. Cet Ouvrage se vend à 1 franc chez ***Hendriksen***, Libraire, Hoogstraat, à Rotterdam. Il contient:

Ie Section. — Physiologie des organes de la génération.
IIe Section. — Puberté. — Age viril. — Morale de la physiologie générative. — Vraie et fausse moralité.
IIIe Section. — Le mariage dans ses rapports: Physique, moral et social. — Ses espérances et ses désappointements.
IVe Section. — Spermatorrhée et impuissance. — Stérilité des deux sexes. — Maux que l'on se cause soi-même. — Iristes. — Conséquences de la négligence.
Ve Section. — Vices des écoles. — Effets de certaines habitudes pernicieuses sur les facultés mentales et générative. — Importance de la discipline morale.
VIe Section. — Traitement de la débilité nerveuse et générative. — Impuissance et stérilité. — Résultats dangereux de divers remèdes nouveaux. — Principes du traitement médical, diétique et général de l'auteur, basés sur 25 ans d'une pratique couronnée de succès.

NIEUW HOLLANDSCH-LAAGMALEISCH
WOORDENBOEKJE,
bevattende eenige duizende woorden, benevens de verklaring van onderscheidene spreekwijzen,
DOOR
Dr. J. A. VAN DISSEL en H. G. LUCARDIE.
495 pag. — In linnen gebonden *f* 1.80.

Het is een Boekje, geschikt voor den Zeeman, hoogst nuttig voor den Koopman die op Oost-Indië handel drijft en kan niet ontbeerd worden door hem die zich daar vestigt. — Ieder Oudgast zal het met genoegen doorbladeren.

Door den Boekhandelaar **J. C. SPIJKER Az.**, te Amsterdam, is ter *franco* verzending aan HH. Leden en Honoraire Leden der Broederschap van Candidaat-Notarissen in Nederland, alsmede aan HH. Inteekenaren, ontvangen:

REGT EN WET.
TIJDSCHRIFT VOOR HET NOTARIS-AMBT.
Uitgegeven voor rekening van de Broederschap voornoemd,
ONDER REDACTIE VAN
Mr. C. J. DIEMONT, Notaris te Amsterdam.
W. H. VAN MEUKEREN, Notaris te Rotterdam.
Mr. COHEN STUART, Procureur te Alkmaar.
(Deel XIV. N.° 1.)

De prijs van dit Tijdschrift is *f* 7.— per Jaargang, terwijl de Leden der gezegde Broederschap hetzelve *gratis* ontvangen.

De groote belangstelling die dit Tijdschrift gedurende eene reeks van jaren bij het Regtsgeleerd Publiek ondervindt, maakt iedere nadere aanbeveling overbodig.

Rotterdamsche Schouwburg.
Directie: ***J. Ed. de Vries.***
WOENSDAG 25 SEPTEMBER 1861:
Tannhäuser,
und der Sangerkrieg auf der Wartburg.

Groote Romantische Opera in 3 Bedrijven. Tekst en Muziek van *R. Wagner.* Met Decoratiën, opzettelijk hiervoor vervaardigd, door en onder opzigt van *J. Ed. de Vries.*

*Aanvang ten **half acht** ure precies.*

Stalles *f* 3.— Balcon *f* 3.— Loge *f* 2.— Parterre *f* 1.25. Amphitheater *f* 1.— Galerij *f* 0.50.

VERTREK der SPOORTREINEN.
Hollandsche Spoorweg.
Van Rott. naar Amsterdam: 7, 9.30, 11.50, 3.30, 7.15
„ „ alleen n. 's Hage: 1 's nam., 9.35 's av.
„ Amst. naar Rotterdam: 8.5, 10.40, 1.30, 4.30, 7.30
„ 's Hage „ „ 8.30, 10.18, 12.34, 3.44, 6.42, 8, 9.44
Aankomst te Rotterdam: 9.15, 11.5, 1.20, 4.30, 7.30, 8.45, 10.30
Vertrek van: **Rijn-Spoorweg.**
Rott.: 6.55, 9.50, 12.25 (expr.tr.), 3.55 (werkd.), 5.50, 9.15.
Amst.: 7.25, 10.25, 12.30 (expr.tr.), 4.30 (werkd.) 6.20, 9.10.
Arnh.: 6.30, 9.37, 11.55 (expr. tr.), 12.40, 1.10, 5.27.
Utr.n.Rott.: 6.20, 8.40, 11.40, 1.15 (exp.tr), 5.35 (werkd.), 7.35.
Goud. n. Rott.: 7.30, 9.20. 12.44, 1.53 (exp.tr), 6.26 (wkd), 8.23.
Aank. te Rott: 8.15, 9.55, 1.15, 2.15 (exp.tr.), 7 (werkd.), 9.05.
Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.
Van Rotterdam: 4.30 en 10.15 's morg. en 3 's nam.
„ Breda: 6.45 's morg., 12.35 's midd. en 4.15 's namidd.
„ Antwerpen: 7.50 's morg. en 12.20, 3.50 en 5.35 's nam. de laatste alleen tot Breda en Moerdijk.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

VAN

WOENSDAG 25 September 1861, N°. 229.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Dingsdag 24 September.

(Vervolg.)

§ 3 luidt aldus: „Welkom was ons uwe verklaring dat de betrekkingen van Nederland met de andere Mogendheden op den meest gewenschten voet blijven. Met belangstelling vernamen wij dat eene overeenkomst met België tot stand is gekomen tot billijke regeling van de aftappingen uit de Maas.

De erkenning van den Koning van Italië zal, hopen wij, blijken in Nederlands belang te zijn geschied."

De heer *Zijlker* zou, in de zinsnede betreffende de erkenning van den Koning van Italië, gaarne eenige meerdere warmte gewenscht hebben, met de uitdrukking van belangstelling en sympathie voor een edel Volk en zijnen regtmatigen strijd *tegen* dwingelandij en onderdrukking en *voor* de vestiging van vrijheid en constitutioneel Staatsregt. De Regering heeft zeer lang gewacht met de erkenning van een niet meer te loochenen feit; die erkenning schijnt eindelijk nog met meer dan gewone omzigtigheid en terughouding te zijn geschied, terwijl de Regering buitendien bij eene plegtige gelegenheid als die van het openen der Zitting, gemeend heeft deswege geheel het stilzwijgen te moeten bewaren. Spreker zou vooral daarom gewenscht hebben dat ten minste de Vertegenwoordiging van een vrij Volk als dat van Nederland — welks geschiedenis en worstelstrijd tegen dwingelandij zoovele punten van overeenkomst heeft met die van het tegenwoordig Italië — een hartelijk woord van sympathie over had, niet alleen voor zoover zijn eigen materieel belang daarin betrokken is, maar bovenal wat betreft het hooger beginsel van vrijheid en zelfstandigheid, waarvoor onze voorouders lang hebben gestreden en alles hebben veil gehad. Ook buiten de partijen, zooals die vijandig tegen over elkander stonden, had destijds de zaak der Nederlanden in Europa hare tegenstanders, hadden de mannen die aan 't hoofd der beweging stonden, had bovenal de Groote Zwijger zijne belagers en vinnige lasteraars, even als dit thans het geval is met Italië en met de groote mannen door de Voorzienigheid aan het hoofd der tegenwoordige beweging aldaar geplaatst. De zaak der Nederlanden, zegt spreker verder, vond ook hare lijdelijke en onverschillige toeschouwers, aan welke bij het verbreken van tyrannieke kluisters, met de ontwikkeling van volksvrijheid en regt, eerst hier, later onder Willem III in Groot-Brittanje, almede wel bitter weinig dank mag worden geweten. Maar de zaak van gewetens- en politieke vrijheid vond toch ook weêrklank en warme sympathie naar buiten, en deze zal voorzeker niet zonder grooten invloed zijn gebleven om het hare bij te dragen tot den eindelijk gunstigen afloop der zaak en der afschudding van het Spaansche juk. — De gunstige of ongunstige openbare meening en de vrije uiting van deze was reeds destijds geene onverschillige zaak, maar, zegt spreker, is thans van dubbel gewigt, waarom hij dan ook een woord van meerdere belangstelling en sympathie gewenscht zou hebben voor eene gebeurtenis welke met onze geschiedenis zoo vele punten van overeenkomst, en welke niet anders dan weerklank en deelneming kan vinden in ieder onbevangen en waarlijk vrijzinnig Nederlandsch gemoed.

De heer *Thorbecke* heeft eene aanmerking op de § in 't algemeen, en in het bijzonder met betrekking tot een punt dat niet in de Troonrede vermeld is. Men leest in de Troonrede „dat de betrekkingen van Nederland met de andere Mogendheden op den meest gewenschten voet blijven." Spreker heeft daarbij gedacht aan de gebeurtenissen in Noord-Amerika, en dan betwijfelt hij of men in dien algemeenen zin zeggen kan dat onze betrekkingen op den meest gewenschten voet zijn. Hij komt nu tot de 2de alinea van de tegenwoordige §: „De erkenning van den Koning van Italië zal, hopen wij, blijken in Nederlands belang te zijn geschied." Deze zinsnede schijnt spreker ontstaan te zijn uit dezen gedachtenloop. Men schijnt zich namelijk te hebben afgevraagd: is de erkenning van den Koning van Italië geschied in het belang van Nederland? En bij den twijfel die daarover kon heerschen wordt gezegd: „wij *hopen* dat" enz. Dit nu zal moeten worden uitgemaakt, hetzij door de ondervinding of wel door een opzettelijk onderzoek en daarop ontvangen inlichtingen. Dit nu komt spreker voor de oorsprong te zijn der § in het antwoord. Voor het overige kan de zinsnede in tweederlei geest worden opgevat: *vooreerst* in dien van de erkenning in het algemeen, staande tegenover eene niet-erkenning, en dan kon de vraag rijzen: ware het in het belang van Nederland geweest niet te erkennen. Maar voor mij zegt spreker is die vraag geen vraag, en heeft de erkenning in het algemeen deze beteekenis: in plaats van de Regeringen waarmede wij vroeger betrekkingen hadden, als van Lombardije, Parma, Toscane, Modena en Napels, is gekomen de Regering van den Koning van Italië, en nu heeft de erkenning geene andere beteekenis dan deze: wij gaan met die nieuwe Regering de vroegere betrekkingen voortzetten. Maar ten andere kan die zinsnede ook slaan op de *wijze* van erkenning in het belang van Nederland. En dan is sprekers vraag of liever zijne verwachting dat deze zinsnede ten gevolge moge hebben dat aan de Kamers medegedeeld worde op welke *wijze* de erkenning heeft plaats gehad. — Als dat het gevolg der § zijn mogt, dan zal hij zich voor het oogenblik van alle verdere beschouwingen onthouden, besluitende met de opmerking dat het in het algemeen belang is dat de Staten-Generaal de mededeeling der wijze van erkenning ontvangen.

De heer *van Goltstein* (lid der commissie van redactie) deelt de denkbeelden der commissie mede bij het ontwerpen der 2de zinsnede van dezen paragraaf. De strekking daarvan is om, door het gewagen van de erkenning van den Koning van Italië, aan de Regering de gelegenheid te schenken de vereischte ophelderingen aan deze Vergadering te geven, zonder dat de Vergadering eenig oordeel over de erkenning uitspreke. Er zijn door den Minister van Buitenl. Zaken in de Eerste Kamer eenige ophelderingen verstrekt geworden, en is toen door dien Minister te kennen gegeven dat hij bereid is nadere ophelderingen te geven. Deze mededeelingen nu, in de Eerste Kamer gedaan, zijn voorgekomen niet volkomen afdoende en bevredigend te zijn; en het is daarom dat men meende er bij deze gelegenheid op te moeten terugkomen. Die ophelderingen, zooals zij voorkomen in het *Bijblad*, geven te kennen dat de erkenning enkel heeft plaats gehad om den titel van Koning van Italië aan Koning Victor Emmanuel toe te kennen, zonder dat daarin eenigermate begrepen was de erkenning van het Koningrijk Italië zelf. Wanneer men zich echter de zaak duidelijk voorstelt, dan is het moeijelijk te begrijpen op welke gronden die afscheiding van den Koning van Italië van het Koningrijk Italië kan rusten. De erkenning van den Koning beteekent de erkenning van dengene die met het oppergezag in den Staat is bekleed, die dien Staat tegenover het buitenland vertegenwoordigt. De erkenning dus van den Koning van Italië bevat in zich de erkenning van het Koningrijk Italië. En dat dit lag in de denkbeelden van dengene die werd erkend, kan men zien uit de nota van den Minister Ricasoli, bij gelegenheid der erkenning door Frankrijk. Daaruit blijkt dat Frankrijk ook Koning Victor Emmanuel erkend heeft als *Roi d'Italie*, maar in die nota wordt met zoo vele woorden gezegd, dat in de erkenning van Victor Emmanuel II als Koning van Italië begrepen is de erkenning van het Koningrijk Italië zelf. En als spreker nu ook leest wat van deze Regering zelve is uitgegaan, namelijk dat, ten gevolge der erkenning van den Koning van Italië, de exequaturs der consuls van die Staten, die thans tot het bestuur van dien Vorst behooren, moeten worden beschouwd als te zijn vervallen, dan vloeit daaruit voort, dat het gezag der vroegere Vorsten is overgegaan op den Koning van Italië; dat hij bekleed is met het oppergezag over dat Koningrijk, — waaruit volgt dat, in de erkenning van den Koning, begrepen is de erkenning van den Staat, waarover Hij het oppergezag uitoefent. — Hetgeen door spreker gezegd is strekt nu niet om een bepaald gevoelen kenbaar te maken, maar enkel om aan de Regering meerdere ophelderingen te vragen. Mogt inderdaad door de Regering erkend worden, dat hier de erkenning van het Koningrijk zelf heeft plaats gehad, dan zou hier van toepassing zijn de regel, dat de erkenning van een Staat natuurlijk alleen dan plaats heeft, als er omstandigheden zijn welke die erkenning regtvaardigen. Maar waren nu hier die omstandigheden voorhanden? Spreker betwijfelt dit en meent dat de gewone omstandigheden die gevorderd worden om tot de erkenning van een zelfstandigen Staat over te gaan, hier niet aanwezig waren. Nu kan het belang des Lands vorderen dat men een opkomenden Staat erkenne, en daarom wordt dan ook in het adres de hoop uitgedrukt, dat de erkenning van den Koning van Italië blijken zal in Nederlands belang te zijn geschied.

En hier meent spreker ook een enkel woord te mogen zeggen op de rede van den heer Zijlker, die zijn gevoel van meewarigheid heeft uitgedrukt ten aanzien van een Staat die in zoo vele opzigten zou overeenkomen met het vestigen onzer onafhankelijkheid, waaruit die spreker grond ontleende om de erkenning goed te keuren. Spreker zal hierover thans niet twisten, maar meent, wat daar ook van moge zijn, dat dit niet alleen mag worden aangenomen als een grond om tot de erkenning over te gaan. — Als hij dus nu vraagt welk belang Nederland bij de erkenning heeft, dan kunnen het niet zijn die belangen welke de groote Mogendheden geleid hebben, die tot de erkenning zijn overgegaan, omdat zij op den nieuwen Staat een gewigtigen invloed verlangen uit te oefenen, of omdat zij dien Staat belangrijke ondersteuning wenschen te verleenen. Wij weten toch allen, dat Nederland niet in staat is òf om grooten invloed uit te oefenen, òf om belangrijke ondersteuning te verleenen. — En dan kunnen enkel in aanmerking komen de handelsbelangen. Maar deze kunnen zijns inziens niet enkel van overwegend belang worden beschouwd, want de gansche handel van Nederland, zoowel in- als uitvoer, wordt geacht te bedragen 750 millioen, waarvan, voor den handel op Italië, 15 a 20 millioen, bestaande het grootste gedeelte in uitvoer van geraffineerde suiker. — Zijn er nu geene andere belangen die in aanmerking konden komen, moest dan, vraagt spreker, bij de Regering niet in overweging worden genomen, of een gedeelte der bevolking niet in zijn gevoel zou worden geschokt, als tot zoodanige erkenning mogt worden overgegaan. Spreker wil op dit punt niet verder aandringen. Hij heeft deze bedenkingen in het midden gebragt niet om een ongunstig oordeel over de erkenning uit te spreken, maar enkel om de Regering de gelegenheid te schenken de noodige opheldering te geven. In dien zin moet dan ook de tweede zinsnede worden opgevat: de hoop dat de erkenning van den Koning van Italië blijken zal in het belang van Nederland te zijn geschied.

De *Minister van Buitenlandsche Zaken* is bereid eenige ophelderingen te geven; hij heeft dit reeds in de andere Kamer verklaard en zal ook thans de gronden van het besluit der Regering mededeelen. Hij zal daarbij stilstaan: 1⁰, bij de erkenning in het algemeen; 2⁰, bij de wijze waarop die heeft plaats gehad; en 3⁰, bij de gevolgen die aan de erkenning worden toegeschreven. — Vooraf echter een woord over het ander punt door den heer Thorbecke besproken over onze betrekkingen met Noord-Amerika. Die opmerking is mij, zegt de Min., ten eenenmale raadselachtig voorgekomen en, zonder nadere opheldering van den geachten spreker, voel ik mij dan ook bezwaard er op te antwoorden. Onze betrekkingen toch met de Reg. van Noord-Amerika zijn van den meest voldoenden aard. Er moge verschil van gevoelen zijn ontstaan omtrent een geïsoleerd feit en, als de spreker dat feit bedoelt, verlang ik dit nader te hooren en ben ik bereid nadere inlichtingen te geven, maar dit kan ik zeggen, dat dit feit niet den minsten invloed heeft gehad op onze vriendschappelijke betrekkingen met de Regering van Noord-Amerika.

Ik kom nu terug tot de questie nopens Italië. 1⁰. Iets over de erkenning in het algemeen. In de laatste helft van april werd door den Italiaanschen, toen Sardinischen, Zaakgelastigde kennis gegeven, dat Z. M. Koning Victor Emmanuel, ten gevolge van een votum in het Parlement van Turijn, voor zich en zijne nakomelingen had aangenomen den titel van Koning van Italië. Mijn antwoord op deze mededeeling was, dat ik mij buiten staat achtte daarop dadelijk te antwoorden, maar de Regering zich zou beraden. Dit antwoord werd met de meeste welwillendheid opgenomen en daarbij werd gezegd dat men overtuigd was van de gegrondheid der redenen die beletten een dadelijk antwoord te geven. Die redenen waren de te doene stap die in verband stond met gevoelens die men moest eerbiedigen, en ook omdat het voor ons van belang was af te wachten wat andere Staten zouden doen, die gelijke mededeeling hadden ontvangen. Wij hadden gaarne gezien, dat het votum, waardoor aan Victor Emmanuel den titel van Koning van Italië is gegeven, een votum, waardoor men verwachtte dat het nieuwe Koningrijk zou worden gevestigd, op eene wettige wijze ware bekrachtigd, nl., dat de medewerking van zoo niet alle, dan toch van de meeste Mogendheden daartoe ware verleend, dat de nieuwe orde van zaken op dezelfde wijze werd gevestigd, als waarop de oude werd ontbonden. In dien tijd had men reden te gelooven dat een congres zou bijeenkomen om nopens deze questie te beslissen; er werd gesproken van een protocol van het congres van Aken, waarbij bepaald was dat een Vorst geen anderen titel mogt aannemen dan met toestemming der overige Mogendheden. Zoo lang het nu niet uitgemaakt was, dat die wettige weg niet bewandeld zou worden, kon de Regering zich van een besluit onthouden. Zij kon dit des te eer omdat, behalve Engeland, alle andere Mogendheden dezelfde wijze hebben gevolgd. Het antwoord van Zweden en Denemarken zou men kunnen noemen eene dilatoire exceptie; in de des betreffende nota toch wordt gezegd: dat men niet ongenegen is tot erkenning over te gaan als de notificatie later op eene andere wijze zou plaats hebben. Portugal gaf een evasief antwoord, en het is opmerkelijk dat, ofschoon in april reeds in de dagbladen gemeld werd dat de erkenning door het Portugeesch Gouvernement had plaats gehad, die erkenning eerst nagenoeg gelijktijdig met de onze heeft plaats gehad. En vermoedelijk zou men nog langer met het nemen van een besluit gewacht hebben, zoo er niet eene omstandigheid ware voorgevallen, die het nemen van een besluit verhaastten. Die omstandigheid was de erkenning van den Koning van Italië door Frankrijk. Het was toch moeijelijk te denken dat Regeringen, die niets hadden toegebragt tot de vestiging van den bestaanden staat van zaken, tot de erkenning zouden overgaan, zoolang Frankrijk, aan wie men toch zeker, tot zekere hoogte, wel het vaderschap over dien Staat zal toekennen, zijn eigen kind verloochende. Die erkenning door Frankrijk werd door het overlijden van den grooten Staatsman Cavour verhaast.

Derhalve, na de erkenning door Frankrijk, hebben wij ons afgevraagd, of voor ons thans niet het oogenblik was gekomen om een besluit te nemen. Na die erkenning was een antwoord noodig, omdat men kon vermoeden dat anders op een antwoord zou worden aangedrongen. Welk moest nu dat antwoord zijn? Naar de overtuiging der Regering niet anders dan bevestigend. Wij hebben toch met Italië gewigtige handelsbetrekking; wij zouden van de zijde van Italië benadeeld kunnen worden. In de Napelsche provincien toch is het Sardinisch tarief ingevoerd, dat voor ons van veel belang is. Hadden wij nu niet erkend dan had men kunnen zeggen: zoolang gij mij niet erkent, blijft het vroeger Napolitaansch tarief voor u van kracht. Stond het niet te vreezen dat van de zijde der Regering te Turijn het een en ander zou plaats hebben om ons op eene gevoelige wijze te herinneren, dat wij een antwoord schuldig waren? En zou men dan niet met regt de schuld op de Regering hebben geworpen? De Regering heeft dus gemeend dat het oogenblik tot eene verklaring gekomen was, te meer, omdat uit de nota door den Italiaanschen Minister aan de gezanten gezonden ten einde hen bekend te maken met de gevolgen der wijze waarop het Fransch Gouvernement erkend had, bleek welke beteekenis het Turijnsch Kabinet daaraan gaf. Ik geloof toch dat, hoe men ook overigens over Italië moge denken, welke sympathie men ook voor dat nieuwe Rijk moge hebben, men niet onvoorwaardelijk zijne goedkeuring zal hechten aan de middelen waardoor dit Rijk tot stand is gekomen, of die men nog zal aanwenden om later het geheele Rijk te voltooijen. Men mogt dus, door de erkenning, geene bestaande regten krenken, regten die zich nog tegen de voltooijing der Italiaansche eenheid verzetten. Toen nu uit het antwoord op de mededeeling, dat het Fransch Gouvernement tot de erkenning besloten had, bleek dat de Regering van Turijn niets meer verlangde dan eene bloote erkenning, en dat die geene goedkeuring behoefde in te houden op wat geschied was, of eene geanticipeerde goedkeuring op datgene wat nog zal geschieden, — heeft men gemeend tot de erkenning te kunnen overgaan, als een feit, afgescheiden van wat was voorafgegaan of volgen zal. De Nederlandsche Regering kon, na dat gehoord te hebben, verklaren bereid te zijn aan Victor Emmanuel den titel te geven van Koning van Italië. De Regering meende dat zij, door de erkenning, niet den schijn mogt aannemen van alles goed te vinden wat tot vestiging van het Koningrijk Italië had plaats gehad of wat daartoe nog zal plaats hebben. De Regering meende daardoor te handelen overeenkomstig het gevoelen van de overgroote meerderheid der Nederlandsche Natie. Want, dat men ergens eene onverdeelde goedkeuring heeft gehecht aan al wat heeft plaats gehad, is mij niet bekend. En in de dagbladen kent men tot dus ver slechts één dat onvoorwaardelijk goedkeurt al wat in Italië geschied is; en dat dagblad zou, als er hier eene radicale partij bestond, beschouwd worden als de uitdrukking dier partij; maar, daar zoodanige partij hier niet bestaat, kan dit enkel als een geïsoleerd gevoelen dier Courant worden aangemerkt. Maar ik blijf gelooven dat de overgroote meerderheid der Natie niet onvoorwaardelijk goedkeurt wat geschied is of nog geschieden zal.

En hierin stond de Nederlandsche Regering niet alleen. Men heeft dezer dagen, ik weet niet met welk doel, in de dagbladen uittreksels geplaatst uit eene circulaire die door mij zou gerigt zijn aan onze gezanten, waarin de gronden der erkenning zouden zijn uiteengezet, en men heeft uit eenige zinsneden, die men uit haar verband heeft gerukt, aanleiding gevonden om het te betreuren dat eene dergelijke circulaire is uitgegaan van de Nederlandsche Regering. Maar het is te betreuren dat de aandacht ook niet gevallen is op de depêche der Zweedsche Regering aan hare agenten, die nagenoeg van denzelfden inhoud is als de onze. Daarin toch wordt gezegd dat, terwijl Zweden zich bereid verklaart aan den Koning den titel te geven van Koning van Italië, men niet geacht wil worden alles goed te keuren wat geschied is. Ik wijs ook op de depêche van den minister Thouvenel aan den Franschen zaakgelastigde te Turijn, waardoor aan de Regering aldaar kennis werd gegeven van de erkenning van den titel van Koning van Italië. In die depêche komt eene afkeuring voor, veel sterker dan wij dit konden doen, omtrent de middelen die aangewend zijn om de Italiaansche eenheid te verkrijgen. Ik geloof dus dat, indien aan de Nederlandsche Regering het verwijt wordt gedaan van verkeerd te hebben gehandeld door, na de erkenning door Frankrijk, ook tot die erkenning over te gaan, dat dan hetzelfde verwijt evenzeer toepasselijk is op alle Regeringen, die tot dien stap zijn overgegaan. De Nederlandsche Regering heeft dus niets anders gedaan dan tot de erkenning overgaan, omdat zij meende dat het belang van Nederland niet medebragt een weigerend antwoord te geven en daardoor de Nederlandsche belangen in de waagschaal te stellen. Maar Nederland heeft tevens gemeend dat door die erkenning niet de regten moesten worden gekrenkt van andere Staten, wier belangen verbonden zijn aan de Italiaansche questie. Hieraan verbindt zich de vraag nopens het verschil tusschen de erkenning van den Koning van Italië en het Koningrijk Italië. Ik moet in de eerste plaats opmerken, dat moeijelijk iets anders kon worden erkend dan wat gevraagd was. In de notificatie van het Turijnsch Kabinet werd gezegd dat Victor Emmanuel had aangenomen den titel van Koning van Italië. In die notificatie was dus geen grond om verder te gaan. Als nu de heer van Goltstein zegt dat eene erkenning, die niet verder gaat dan den titel, doelloos zou zijn, dan ben ik dit volkomen eens, maar uit het feit, dat de Nederlandsche Regering aan Victor Emmanuel toekent den titel van Koning van Italië, blijkt reeds dat men aanneemt het feitelijk bestaan van het Koningrijk Italië. De erkenning is dus niet verder gegaan dan voor wat betreft de thans bestaande staat van zaken. De Regering meent dat zij, door anders te handelen, zich aan groote onvoorzigtigheid zou hebben schuldig gemaakt, en dat welligt juist degenen die haar thans verwijten doen, haar dan zouden hebben aangevallen wegens onvoorzigtigheid.

Maar zegt men, de wijze waarop de erkenning heeft plaats gehad heeft nadeelige gevolgen opgeleverd, zoowel bij de Italiaansche Regering, als bij hen die tegen de erkenning in het algemeen gestemd waren, zoodat noch de een noch de ander tevreden zou zijn. Er zou dus eene algemeene ontevredenheid heerschen. Ik acht mij nu gelukkig te kunnen betuigen dat die nadeelige verhouding alleen bestaat in de verbitte verbeelding van diegenen die ze opwerpen. Mij is geen feit bekend, waaruit is af te leiden dat de handelingen dezer Regering eenige de minste gevoeligheid bij de Italiaansche Regering heeft opgewekt. Integendeel, onze erkenning is met de meeste welwillendheid en bereidvaardigheid ontvangen. Ik moet er nog bijvoegen dat, indien onverhoopt zwarigheden mogten oprijzen, dit niet zou zijn ten gevolge der handelingen dezer Regering, maar alleen toe te schrijven aan diegenen die, gedreven door eene bijzondere soort van vaderlandsliefde, betoogen, dat de Italiaansche Regering onmogelijk genoegen kan nemen met de wijze onzer erkenning. In dat geval moet ik verklaren, dat ik alle verantwoordelijkheid te dien aanzien van mij afwerp. Ik ben overtuigd dat, als er eenige gevoeligheid mogt worden opgewekt, dit niet aan de Nederlandsche Regering zal zijn te wijten. — Men heeft, als een bewijs voor die gevoeligheid, willen aanvoeren, dat geen buitengewone gezant met de plegtige notificatie van het tot stand komen van het Koningrijk Italië aan de Nederlandsche Regering is belast geworden. In de eerste plaats moet ik daarop deze aanmerking maken, dat het voor alsnog eenigzins gewaagd is te zeggen, dat dergelijke zending naar Nederland niet zal plaats hebben. In Zweden en Denemarken is de eerste notificatie geschied in april, en het zenden van een buitengewonen gezant heeft eerst drie a vier maanden later plaats gehad. — Ten tweede, dat die zending geschied is op uitdrukkelijk verlangen van die Regeringen. De zending van een buitengewonen gezant naar Parijs had een natuurlijke oorzaak. De officiële betrekkingen tusschen Frankrijk en Turijn waren afgebroken; deze moesten dus weder hersteld worden. Ik wil ook wel verklaren, dat de Nederl. Regering niet gevraagd heeft om, op dezelfde wijze als te Stockholm en te Kopenhagen, ten tweeden male bekend te worden gemaakt met wat zij reeds in april wist. Het is aan de Nederlandsche Regering niet wenschelijk voorgekomen dergelijke buitengewone groote zending alhier te verlangen; zij meende dat eene mededeeling langs den gewonen weg voldoende was. Ik geloof dat, wanneer men het oog wil vestigen op het groot verschil van gevoelen nopens deze questie, om te vermijden alles wat de hartstogten kan opwekken, — dat dan de handelingen der Regering lof verdienen. Men heeft het niet zenden van een gezant ook willen doen voorkomen als een blijk van geringschatting van het Hof van Turijn. Als dat waar is, dan heeft het ook zoo ten aanzien van Engeland gehandeld, want de mededeeling te Londen is op dezelfde wijze geschied. Ik geloof nu dat, als wij ons stellen op dezelfde lijn als Engeland, dat er dan voor ons geen grond bestaat om ons beleedigd te achten. Verre van daar, moeten wij de kieschheid prijzen van de Regering van Turijn, die begrepen heeft de moeijelijkheid waarin wij verkeerden en dus vermijden wilde al datgene wat tot moeijelijkheid aanleiding kon geven. Ik herinner alleen aan de demonstratie te Stockholm en Kopenhagen. Als ik mij nu het geval voorstel dat ook hier zoodanige demonstratien zouden plaats grijpen, dan vraag ik of men niet aan de Nederl. Regering gebrek aan doorzigt zou hebben verweten, door daartoe aanleiding te hebben gegeven. Ik geloof hiermede de vereischte ophelderingen te hebben gegeven.

De heer *van Eck* zegt dat, volgens den heer van Goltstein, de aanleiding tot deze § was, dat de Regering zich in de Eerste Kamer niet had uitgelaten zoo als die spreker wenschte. Maar de redenen van dien spreker hebben meer de strekking om denkbeelden aan te geven, dan om inlichtingen te vragen.

1.⁰ De eerste reden was dat het handelsbelang ten deze geheel beslissend zou zijn, dat dit de reden der erkenning was. Spreker vraagt of dit afdoende zou wezen, of de erkenning van een Staat alleen moet gegrond zijn op het handelsbelang, en of er geene hoogere consideratien te pas komen bij de erkenning van het zelfstandig bestaan eener Natie?

2.⁰ De tweede reden van den heer van Goltstein was het beweren dat er nog geen Koningrijk Italië bestond. En toch wil die spreker de erkenning, op grond van het handelsbelang.

3.⁰ In de derde plaats heeft de heer van Goltstein willen aantoonen dat het weinig gewigt van het handelsbelang de erkenning minder noodig zou schijnen te maken. Hoe het zij, bij de commissie domineert altijd bij die erkenning het handelsbelang. En in dien geest opgevat zou de zinsnede eigenlijk een protest zijn tegen de erkenning van het Koningrijk Italië, waarop de bedoelde spreker vele bedenkingen heeft gemaakt. Die rigting is ook in zekere mate ondersteund door de Regering. De heer van Eck zal de handelingen der Regering nopens de erkenning niet afkeuren, noch ook dat zij er geen gewag van heeft gemaakt in de Troonrede; hij beaamt wat in de Eerste Kamer door de Regering deswege gezegd is, maar hij meent toch dat de toelichting door den heer van Zuylen van de erkenning, eigenlijk eene soort van tegenzin verraadt. Hij stelt ten slotte eene wijziging voor, om namelijk achter de woorden „gewenschten voet blijven" te lezen: „De erkenning van den Koning van Italië zal, hopen wij, daartoe bijdragen."

De heer *van Goltstein*, lid der commissie, heeft geene reden om het amendement aan te nemen, daar het voortsproot uit een verkeerd denkbeeld omtrent den zin door de commissie aan den § gegeven. Daarin ligt geenszins afkeuring van de erkenning. De commissie heeft zich op een onzijdig standpunt willen plaatsen en inlichtingen van de Regering willen afwachten om een oordeel over de erkenning te kunnen uitspreken, en om de Regering in de gelegenheid te stellen oplossing van bedenkingen te geven. Spreker ontkent ook dat de commissie meent dat hier *alleen* het handelsbelang moest beslissen. Dit was geenszins het geval, maar bij de overwegende redenen tot de erkenning, mogt het handelsbelang toch ook wel gelden. Het denkbeeld van het amen-

dement is ook vervat in de § door de commissie voorgesteld. Haar doel was alleen voor alsnog geen oordeel uit te spreken. Dat kan ook niet geschieden na de gegeven inlichtingen door de Regering, want deze heeft op verschillende Staatsstukken, als de circulaire depêche enz., gewezen, waarvan de Vertegenwoordiging geen kennis draagt, en waarvan eenige buitenlandsche dagbladen uittreksels hebben medegedeeld, waardoor het geheel uit zijn verband is gerukt. Niets natuurlijker dus dan dat men de overlegging der stukken tot deze zaak betrekkelijk, verzoekt, eerst daarna zou men een gegrond oordeel kunnen uitspreken. Er is toch nog veel twijfel over gebleven. De Minister heeft o. a. gewezen op een protocol van den jare 1818, ten einde daarop de erkenning te gronden van den Koning van Italië in 1861. Hij gelooft niet dat dit protocol tot leiddraad van de Regering kan strekken en dat de regelen bij dat protocol vastgesteld kunnen worden opgevolgd.

Nu ontstaat er eene woordenwisseling tusschen den Voorzitter en den heer van Goltstein, daar de eerste doet opmerken dat hij het lid gaarne afzonderlijk het woord zal verleenen, maar dat de geëerde spreker thans alleen het woord heeft als lid der commissie om haar gevoelen over het voorgedragen amendement te doen kennen. De heer van Goltstein verklaart daarop uit naam der commissie dat zij zich met het voorgestelde amendement niet kan vereenigen, terwijl hij zich voorbehoudt zelf straks zijn persoonlijk gevoelen over de rede des Ministers kenbaar te maken.

De heer *Thorbecke* komt terug op zijne opmerking nopens Noord-Amerika. De troonrede, zeide men, behoefde er niet van te gewagen. Maar een der eerste belangen ten aanzien van het buitenland is toch het vrije verkeer, en nu vraagt spreker of dat niet op dit oogenblik is belemmerd? Daarop heeft spreker gedoeld, maar hij heeft er slechts in het voorbijgaan van gewaagd, omdat er later bij de begrooting gelegenheid is er op terug te komen.

Wat de erkenning van Italië betreft, heeft de Minister de reden blootgelegd die daartoe geleid hebben; maar spreker had geene bedenking tegen de erkenning gemaakt, in den zin namelijk van voortzetting der betrekkingen die ons Land met de vroegere Regeringen past. Het kwam spreker voor dat uit die blootlegging van redenen zooveel bleek, dat de Minister in de erkenning, zoo als men het noemt, een zwaar hoofd had, omdat hij in de erkenning meer zag of zocht dan er in gelegen was. Er kan hier toch geen reden zijn van krenking van regten of van latere bezwaren omtrent de vormen van Italië's eenheid. De erkenning is niets anders dan de erkenning van den *bestaanden toestand* van bezit. En wat nu betreft het onderscheid tusschen de erkenning van den *Koning* en het *Koningrijk*, de erkenning van den Koning is de erkenning der Regering in alle die Landen welke aan die Regering onderworpen zijn. De erkenning, spreker herhaalt het, is eene eenvoudige zaak, en bevat niet die zwarigheden welke de Minister er aan verbonden heeft. Hij dringt er nader op aan dat men dan slechts de wijze van erkenning zal kunnen beoordeelen, als men de stukken kent, en dat is geheel in overeenstemming met het verlangen der commissie. Het voorname stuk, welks overlegging gevraagd wordt, zal het best weerleggen al die bedenkingen hier en daar geopperd, en zal ons met behoorlijke kennis van zaken kunnen doen oordeelen over de wijze van erkenning.

De *Minister van Buitenlandsche Zaken* verklaart dat hij geen bezwaar heeft, nog tegen het amendement van den heer van Eck, noch tegen de zinsnede der commissie. Hij meende aanvankelijk dat die redactie behelsde eenige afkeuring van de handelingen der Regering, maar nu hij vernomen heeft dat dit volstrekt niet in de bedoeling ligt, nu is het ook der Regering onverschillig welke der beide redactien door de Kamer zal worden aangenomen. De Minister staat stil bij eenige opmerkingen van den heer van Eck; hij heeft zich nooit aan sympathie noch antipathie bij de behandeling van zaken schuldig gemaakt; op zich zelve acht hij de vestiging van eene groote magt in een Rijk wenschelijker dan verbrokkeling in kleine Staten. Maar die sympathie, zoo men dat zoo noemen wil, sluit niet in de goedkeuring van al hetgeen geschied is, de erkenning van het *feit* laat dat alles in het midden.

De Minister merkt op dat de heer Thorbecke teruggekomen op zijne verhouding ten opzigte van Noord-Amerika. Hij blijft zeggen dat hij niet ziet dat in de troonrede gewag moest worden gemaakt van den invloed der gebeurtenissen in Amerika op het internationaal verkeer, eene zaak welke van algemeene bekendheid is. Die spreker deed het voorkomen alsof de erkenning eene doodeenvoudige zaak was; dat zij niet anders was dan niet te weigeren de erkenning, dus een negatief feit om niet af te breken de diplomatieke en internationale betrekkingen, en dat evenwel de Regering meer gedaan had, er mede in verband had gebragt wat is geschied of welligt geschieden zal. Maar de Regering moet dat wel doen, omdat naar de schatting van velen de erkenning eene goedkeuring impliceert van hetgeen voorafgegaan is, en dat is juist wat de Regering niet wilde. De Regering moest niet iets doen waardoor andere bevriende Regeringen zich gekrenkt konden gevoelen. De Minister komt ook terug op het onderscheid van de erkenning des *Konings* en van het *Koningrijk*. Hij heeft reeds gezegd dat het eene het andere insluit, maar de vraag is WELK *Koningrijk* Italië? Zooals het bestaat, of zooals het door de voorstanders der Italiaansche eenheid verlangd wordt? *Dat* Italiaansche Koningrijk wenscht de Regering voor alsnog niet te erkennen.

Wat het verlangen betreft tot overlegging van de circulaire depêche en andere stukken, doet het den Min. leed aan dat verlangen niet te kunnen voldoen. In het algemeen heeft hij bezwaar in het overleggen van diplomatieke stukken. Er zijn stukken die men het regt niet heeft over te leggen, die aan de Regering niet met dat doel zijn medegedeeld. Eenmaal heeft hij ook ondervonden het slechte uitwerksel der halve publiciteit van diplomatieke stukken. Het kan alleen te pas komen wanneer de Minister ter verantwoording wordt geroepen, als hij verdacht wordt van krenking van het Staatsbelang. Niets is daarvan thans het geval, en dus heeft hij zwarigheid tegen het overleggen van bedoelde stukken. Hij kan er nog bijvoegen dat die circulaire is eene confidentiële circulaire aan onze gezanten, niet voor openbaarmaking geschreven, en waarvan de openbaarmaking welligt nadeelige gevolgen zou kunnen hebben, ofschoon, zegt de Minister ten slotte, ik voor mij zelven die gevolgen niet zou schroomen.

De heer *van Goltstein* erkent dat er veel duidelijk is geworden waarover vroeger onzekerheid of verschil bestond. Hij vestigt daarop de aandacht.

Onder Koningrijk wordt bedoeld het Rijk zoo als het bestaat. Nu zijn er zekere reserves, bv. dat door de erkenning niet gezegd moet worden ook te zijn goedgekeurd de wijze waarop het Koningrijk is tot stand gekomen, noch wat verder zou geschieden. Niettemin is het wenschelijk dat alle onzekerheid verdwijne, en dat kan niet anders dan door overlegging van de circulaire. Het is toch eene afgedane zaak en men kan in de bladen reeds uittreksels daarvan lezen die volgens de Regering uit het onderling verband zijn gerukt. Spreker blijft dus verzoeken de overlegging van die bescheiden welke volledig licht over de zaak kunnen verspreiden.

De heer *Thorbecke* heeft met leedwezen vernomen de verklaring des Ministers van Buitenlandsche Zaken tegen de overlegging van de circulaire. Hij ziet daarin een teruggang van den in de laatste jaren algemeen bewandelden weg. De spreker wenscht niet die uitgebreide mededeeling zooals die in Engeland plaats heeft; als de Minister zegt dat er in het belang van den Staat bezwaar is tegen de mededeeling, dan is het iets anders, maar dat wordt niet beweerd, en spreker acht het juist in het belang der zaak en van de Regering het gevraagde stuk over te leggen. Men erkenne of erkenne niet; maar erkent men, dan hebbe men den moed van die daad, terwijl anders de schijn geboren wordt alsof men met eene hand wil nemen wat men met de andere scheen te geven. Spr. vraagt of dat zou overeenkomen met de taak eener Nederlandsche Regering? Hij wil dat door de overlegging geregtvaardigd worden de handelingen der Regering.

De heer *van Eck* komt nader terug op zijn gevoelen en beantwoordt den heer v. Goltstein.

De *Minister van Buitenlandsche Zaken* komt op tegen de beweringen van den heer Thorbecke. Hij, Minister, vraagt: als men Italië erkent, — maar men wil daarbij niet verklaren dat de Paus uit Rome en Oostenrijk uit Venetië moeten worden verdreven, — of dat is met eene hand terugnemen wat met de andere gegeven is. Italië *is* erkend; de gevolgen dier erkenning zijn geregeld; het exequatur is onttrokken aan de consuls van die Staten die aan het gebied van den Koning van Italië onderworpen zijn. Nu zeg ik, als men meent dat het Staatsbelang daardoor gekrenkt is, dan is het oogenblik daar om mij ter verantwoording te roepen, en dan zal ik mij met de stukken in de hand verdedigen. Maar de noodzakelijkheid tot het overleggen van stukken bestaat er nu niet, en daarom moet ik volharden in de verklaring dat ik ze niet kan overleggen.

De heer *Thorbecke* zegt dat de Minister hem verkeerd heeft begrepen. Hij heeft zich van eigen oordeel onthouden en juist alleen gesproken van opvattingen die uit de niet-overlegging van stukken konden ontleend worden. Moeten wij daarop wachten, zegt spreker, dat aangetoond worde dat het belang des Lands gekrenkt is, alvorens een oordeel zal kunnen worden geveld over de wijze van erkenning?

Hierop wordt het amendement van den heer van Eck in omvraag gebragt, en *verworpen* met 52 tegen 7 stemmen. — *Voor* de heeren: Nolthenius, van Eck, Cornelis, Reinders, Zijlker, Westerhoff en Kien.

§ 4 (*Zee- en Landmagt*) wordt zonder discussie goedgekeurd.

§ 5 (*Kolonien*). — De heer *Duymaer van Twist* heeft geene bedenkingen tegen deze §, maar heeft alleen het woord gevraagd naar aanleiding der laatste zinsnede. Spr. juicht het denkbeeld van regeling der uitgifte van cultuur-contracten bij de wet zeer toe, maar hij wenscht ook de wettelijke regeling der grondslagen, waarop de vrije cultuur op Java kan worden toegelaten en ontwikkeld. Er is geen onderwerp waaromtrent zoo groote onzekerheid bestaat als dit. De beginselen van vrijen arbeid worden in Indië op de meest verschillende wijzen in toepassing gebragt. Er bestaan de meest uiteenloopende denkbeelden omtrent hetgeen al dan niet kan worden toegelaten, en men weet dat onderscheidene personen van die onzekerheid het slagtoffer zijn geworden, niet alleen ondernemers, maar ook ambtenaren, die te goeder trouw meenden het algemeen belang te behartigen. Spr. zal thans in geene discussie omtrent deze zaak treden en ook niet spreken over de wijze waarop, naar zijne overtuiging, de regeling zou moeten plaats hebben. Hij wil thans alleen zeggen dat hij het volstrekt noodzakelijk acht, dat er door de wet omtrent dit gewigtig onderwerp grondslagen worden gelegd, verbindend voor alle ambtenaren in Indië tot den Gouverneur-Generaal toe, ook zelfs voor den Minister van Kolonien. Het algemeen belang toch vordert dat, met verandering van Ministers, geene verandering van hoofdbeginselen omtrent deze zaak plaats hebbe. Allen moeten verlangen dat er zekerheid besta omtrent die punten, zoowel zij die in de vrije industrie vermeerdering van materiele en intellectuele welvaart zien, als zij die de vrije industrie beschouwen als een noodzakelijk kwaad. Het zou spr. aangenaam zijn als de Minister van Kolonien mede overtuigd was van het belang om zulke vaste grondslagen bij de wet te regelen. Spr. verlangt thans van den Minister geene bepaalde toezegging of en hoe hij dit onderwerp zal regelen, maar heeft gemeend, nu hier alleen gesproken wordt van de cultuur-contracten, ook te moeten gewagen van het groot belang tot wettelijke regeling der vrije industrie.

De *Minister van Kolonien* antwoordt dat de Regering de behoefte aan de regeling van de uitgifte van cultuur-contracten heeft erkend. Er zijn te dien aanzien eenige vragen tot de Indische Regering gerigt, en zoo het uit haar antwoord blijken mogt dat er behoefte bestaat tot uitbreiding der voorgenomen regeling, en de Regering mogt die behoefte erkennen, dan zal hij geen gevaar in de uitbreiding zien.

De heer *Heemskerk Az.* vraagt aan de commissie van redactie welke redenen bij haar bestonden om sommige wetten, waarvan men de aanbieding verlangt, te vermelden, en van andere te zwijgen. Naar zijne meening hadden twee wetten, door de Grondwet gewild, op den voorgrond moeten staan, namelijk die wegens de Indische comptabiliteit en het West-Indisch Regerings-reglement. Daarentegen moet hij bekennen dat de aandrang op de indiening van eene wet op de drukpers hem eenigzins hindert. De Vertegenwoordiging van een vrij Volk verlangt van een Ministerie dat op den naam van liberaal roem draagt, een wet tot beteugeling der drukpers. Na al hetgeen toch sedert 1856 over dat onderwerp is voorgevallen en laatstelijk na het ministerieel programma van 23 april jl., moet men het daarvoor houden dat de bedoeling is eene wet wegens de drukpers voor te dragen, ten oogmerk hebbende uitspattingen te keeren. Ook meent hij dat het minder doelmatig is om in een adres aan den Koning aan te dringen op de wet betrekkelijk de uitgifte van cultuur-contracten, daar toch de regeling van de uitgifte der suiker-contracten voor geruimen tijd is tot stand gebragt.

De heer *Luyben*, lid van de commissie, verdedigt de voorgestelde §. De commissie is van het beginsel uitgegaan om het adres over het algemeen een weerslag van de troonrede te doen zijn, maar slechts eenige wenschen en opmerkingen over sommige onderwerpen op te nemen. Zij kon niet alles in het adres opnemen, nadat in de afdeelingen de wensch was kenbaar gemaakt om in het adres de meest mogelijke beknoptheid te betrachten. Dat zij van de wet nopens het West-Indisch Regerings-reglement geen gewag gemaakt heeft, is daaraan toe te schrijven dat de emancipatie der slaven binnen kort kan plaats hebben, en dat het derhalve geheel ontijdig is op het Regerings-reglement aan te dringen, waarvan toch, kwam het tot stand, het grootste gedeelte niet zou kunnen worden uitgevoerd. Dat de commissie aangedrongen heeft op eene wet wegens de drukpers is niet omdat zij eene beteugeling van de drukpers op het oog had, maar wel eene wet die evenzeer in het belang van de vrijheid als van de orde zijn moet. En wat aangaat de vermelding van de wet nopens de cultuur-contracten, heeft de commissie geoordeeld, na al het daarover voorgevallene, het stilzwijgen niet te mogen bewaren.

De heer *Heemskerk Az.* heeft nader zijn gevoelen ontwikkeld dat de wet nopens de drukpers in Nederlandsch Indië niet anders dan eene beteugelingswet zijn kan, immers na al hetgeen daarover sedert 1856 in en buiten de Kamer is voorgevallen. Hij meent den Minister te moeten vragen of de Regering nog, zooals in haar program na van 23 april jl., dusdanige wet noodzakelijk acht. Zoo zij daarop een toestemmend antwoord geeft, dan zal hij geen vrijheid vinden eene wijziging op de § voor te stellen.

De *Minister van Kolonien* verklaart dat de Regering blijft erkennen dat er behoefte aan eene wet op de drukpers in Indië bestaat. Dat onderwerp dient bij de wet geregeld te worden, niet alleen om straffen op te leggen, maar ook om bepalingen en regelen bij de wet vast te stellen.

§ 5 wordt daarop goedgekeurd.

§ 6. (*Binnenlandsche aangelegenheden.*)

De heer *Cool* meent te moeten opkomen tegen de gunstige schets, zoowel in de troonrede als in de mededeeling van den Minister van Financien, gegeven ten opzigte van onze scheepvaart. Wel is er gesproken van de aangebouwde of in de vaart gebragte schepen, maar geenszins van de verliezen die de Nederlandsche handelsvloot heeft geleden. Hij beschouwt dit als eene misstelling van den Minister, want zoo deze den waren toestand van zaken voor oogen had gehad, dan zou hij waarschijnlijk tot eene geheel andere uitkomst geraakt zijn.

De heer *Meeussen*, lid van de commissie, antwoordt dat het hare bedoeling was om ook hier een weerslag van de troonrede te geven. Het is evenwel niet te ontkennen dat sommige takken van volksbestaan met eenige bezwaren te kampen hebben. De commissie stemt dan ook niet toe dat alles wat in de troonrede voorkomt volkomen juist is: dit ligt dan ook niet in deze §. De aanmerking van den vorigen spreker is dus veeleer tegen de troonrede dan tegen het ontwerp-adres gerigt.

De *Minister van Financien* moet verklaren dat het zeer moeijelijk is om dadelijk op het eerste gehoor over bijgebragte cijfers te beslissen. Hij heeft intusschen voor zich de laatste mededeeling in de Staatscourant van februarij jl. betrekkelijk den staat onzer scheepvaart, waaruit blijkt dat het getal schepen bestond uit 2361, groot 294.486 tonnen. Nu zijn er sedert 1 januarij tot 1 augustus jl. verongelukt of uit de vaart gekomen 38 schepen, maar daarentegen zijn er aangebouwd enz. 79. Derhalve is de koopvaardijvloot met 41 schepen vermeerderd. Daaruit blijkt dus dat wat in de troonrede gezegd werd, niet zoo geheel onjuist was.

De heer *Cool* verdedigt nader zijn gevoelen, en meent te moeten volhouden dat in den laatsten tijd de scheepvaart, immers wat de Indische vloot betreft, is achteruit gegaan.

§ 6 is daarop goedgekeurd.

§ 7. (*Kunsten en Wetenschappen, enz.*)

De heer *van Voorthuysen* herinnert de vele opofferingen die de Maatschappij van Nijverheid zich getroost heeft om de nationale tentoonstelling te Haarlem, waarvan de Prins van Oranje eere-voorzitter was, goed te doen slagen. De uitdrukking in de Troonrede voorkomende, kon over den aard dier tentoonstelling tot eenige dwaling aanleiding geven. Hij dankt dus de commissie voor de verandering van uitdrukking, in het adres opgenomen. Hij zou intusschen nog eene nadere verduidelijking verlangen.

De heer *Meeussen* antwoordt, uit naam der commissie, dat hare bedoeling was wel te doen uitkomen dat de tentoonstelling te Haarlem gehouden een Rijkskarakter had. Zij vindt er geen bezwaar in om dit nog duidelijker uit te drukken, door het woord *algemeene* in *nationale* tentoonstelling te veranderen.

De graaf *van Zuylen van Nyevelt* wil door de aanneming van deze § niet geacht worden zijne goedkeuring te hechten aan de mededeeling der Regering over de goede werking der wet op het lager onderwijs. Hij wil niet geacht worden die mededeeling te onderschrijven.

De heer *Meeussen* antwoordt, dat de commissie volstrekt niet van meening geweest is te verklaren, dat de werking der wet op het lager onderwijs zoo gunstig is. Dat zal uit de ondervinding moeten blijken en uit de verslagen die jaarlijks worden aangeboden.

§ 7 wordt daarop goedgekeurd.

§ 8 (*Spoor- en Waterwegen*). De heer *Thorbecke* geeft zijne bevreemding te kennen, dat van de waterwegen in de troonrede in het geheel geen melding is gemaakt, wijst er op hoezeer de troonrede van het vorige jaar dit onderwerp had behartigd, en ontwikkelt het groote belang, dat aan eene verbinding der spoor- en waterwegen verbonden is. De aanleg van spoorwegen behoort zeker tot de meest nuttige werken, welke de Regering in het algemeen belang tracht tot stand te brengen, maar de behoefte aan verbetering der waterwegen is z. i. zoo groot, dat het niet meer tijd om daarin te gemoet te komen mag worden verzuimd dan volstrekt noodig is. Bepaaldelijk vestigt hij de aandacht der Regering op de zaak der doorgraving van Holland op zijn smalst. Het is deswege, dat hij van de Regering inlichtingen moet vragen. Het geldt hier eene zaak, die reeds sedert tien jaren in behandeling is, zonder dat men daarmede aanmerkelijk gevorderd is. Die vertraging had vooral haren grond in het gevoelen van autoriteiten, die aan de uitvoerlijkheid der zaak twijfelden. Is spreker echter wel onderrigt, dan is in de laatste jaren hierin eene wending gekomen, dan is zelfs eene aanvrage om concessie gedaan en heeft vooral in de zienswijze van den Gemeenteraad en de Kamer van koophandel te Amsterdam zich eene belangrijke omkeering voorgedaan. Ook is men in den laatsten tijd meer geneigd tot verbetering van het Noordhollandsch Kanaal, welke men meent dat tot de verbetering van den waterweg kan leiden. Nu is aan spreker uit de financieele mededeeling der Regering wel gebleken dat zij deze zaak aan de beslissing der Wetgevende Magt zal onderwerpen, en dat zij dit onderwerp niet uit het oog verliest. Intusschen is de belangstelling in deze zaak groot en zal het nuttig zijn dat het stilzwijgen, te dien aanzien in de troonrede bewaard worde opgeheven.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* beaamt het groote belang, gelegen in eene goede verbinding onzer spoor- en waterwegen. Hij kan dus daarover zwijgen en zich bepalen tot het geven van enkele inlichtingen omtrent den stand van de zaak der waterwegen. In de laatste zitting heeft de Regering een ontwerp aangeboden. De Regering was bijna gereed met de beantwoording van het Voorloopig Verslag, door de Kamer uitgebragt, toen er in de meening over deze zaak eene wending plaats vond, vooral de Regering van Amsterdam, die begreep dat niet voldoende was te besluiten tot de doorgrav en de kanalisatie van het IJ, maar dat ook mo worden overgegaan tot de afdamming van het Oost dok, en dat daarvan tevens onafscheidelijk waren kanalisatie van het IJ en de landaanwinning. Minister heeft daarop met zijn ambtgenoot v financien een onderhoud gehad met de commissie den Raad van Amsterdam, en het gevolg daarvan geweest, dat wij ons geneigd hebben verklaard d zaak te onderzoeken en na te gaan in hoeverre mogelijk is om dat plan uit te voeren, welke middel daartoe behooren te worden aangewend en we daarvan de finantiële uitkomsten zullen zijn, m tevens is van onze zijde opgemerkt, dat ons ook tot onderzoek dezer zaak behoorde te worden gegu en dat noodwendig daaruit vertraging zou voortvloeij Naar aanleiding van dit onderhoud heeft de Regeri aan de ambtenaren van den waterstaat last gege om deze zaak met den meest mogelijken spoed onderzoeken en hun verslag wordt door de Regeri afgewacht. Hetgeen de heer T. omtrent de aanvr om concessie heeft aangemerkt, is volkomen ju Zoodanige aanvrage is bij de Regering ingekom doch eerst nadat de uitkomsten van het door h ingestelde onderzoek ter harer kennisse zullen gekomen, zal het kunnen blijken of dat plan vatb is om bij concessie te worden ten uitvoer gebragt, d wel of de zaak moet worden ondernomen gelijk m tot dusverre heeft gemeend.

De heer *Thorbecke* drukt den wensch uit, dat h van Regeringswege ingestelde onderzoek niet te la moge duren en dat zoo spoedig mogelijk aan Vertegenwoordiging een wetsvoordragt betrekkelijk de in het algemeen belang zoo wenschelijke zaak wor ingediend.

Deze § wordt daarop zonder stemming *goedgekeu*

§ 9 (*toestand der finantien*). De heer *van Bo* merkt op, dat het hem voorkomt, dat deze § me is dan een weêrklank van de troonrede. Het he zijne aandacht getroffen, dat in de troonrede ov den Staat der finantien zacht en bescheiden is g sproken. Daarin toch leest men, dat de toestand v 's Rijks geldmiddelen „over het algemeen" gunst kan worden genoemd, maar daarin komt geen enk woord van bemoediging voor met betrekking tot toekomst. Het adres houdt in, dat de mededeeli der troonrede betrekkelijk den finantielen toesta met genoegen is vernomen. Indien spreker nu l op de finantieele mededeelingen, gisteren door de Minister van Finantien gedaan, dan gelooft hij d die mededeelingen niet kunnen worden gezegd m *genoegen*, ten minste *met onverdeeld genoegen* vernome te zijn. Daarom komt het hem dan ook voor da die stellige uitspraak wel wat te ver gaat, en zi hij in het adres eene verdere strekking dan in d troonrede en in de mededeeling der Regering zel is gelegen. De Regering wilde vooral naar waarhe streven: ook de Kamer moet vooral de waarhe zeggen. En daaraan hecht spreker te meer, omd in het adres ook gewezen wordt op wenschen en ver wachtingen, wier vervulling niet kan worden verkreg zonder dat van de schatkist zware offers worden g vergd. De Kamer is zoo gewoon om over millioene en batige sloten te spreken, dat het hare pligt t meer is zich daardoor niet van den waren weg t laten afdwalen en vooral niet verder te gaan dan d Regering zelve. Het is hierom, dat hij den aanhe dezer § dus wil veranderen. „De mededeeling nope den toestand onzer finantien vernamen wij met belang stelling." Indien men deze redactie aanneemt, da behoeft men geen goed- of afkeurend oordeel uit t spreken, maar ook niet dat gunstige gevoelen te om helzen, hetwelk in het adres voorkomt. Dan wordt de waarheid en niets dan de waarheid gezegd.

De heer *Betz* verklaart namens de commissie, dat zij geene zwarigheid maakt het amendement over te nemen, doch dat zij geen onderscheid gelegen acht tusschen dat amendement en de redactie der commissie. Indien de heer van Bosse meent, dat de commissie iets meer bedoelde dan een weerklank te geven op de troonrede, geeft spr. hem de verzekering, dat dit het geval niet is.

De heer van *van Nispen* geeft de voorkeur aan de redactie der commissie.

De heer *Betz* antwoordt dien spreker, dat het adres van antwoord slechts betrekking heeft op de troonrede en alleen tot beantwoording daarvan moet strekken. Dit geeft de heer *v. Nispen* niet toe, die in de nadere mededeelingen der Regering eene aanvulling ziet van hetgeen in de troonrede is gemeld, dat de toestand *over het algemeen* gunstig is te noemen.

Het dus gewijzigd § 9 wordt zonder stemming goedgekeurd. Eveneens, en ook zonder discussie, § 10 (*overige wets-ontwerpen*), § 11 (*einddoel der werkzaamheden; overeenstemming tusschen Regering en Vertegenwoordiging*).

Het adres, thans in zijn geheel in stemming gebragt, wordt *aangenomen* met 57 tegen 2 stemmen (de heeren *van Eck* en *Zylker*). — Het zal den Koning worden aangeboden door eene commissie, bestaande uit den Voorzitter der Kamer als president, de leden van de commissie van redactie en de heeren Dirks, Nolthenius en Karstens.

De zitting is daarna gescheiden.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.